

XVI Mostra Literària del Maresme

Vilassar de Mar 1999

Homenatge a mossèn Pere Ribot

XVI *Mostra Letteraria del Maresme*

•
•
•

Edita: Ajuntament de Vilassar de Mar
Maquetació i impressió a càrrec de La Impremta d'Argenta
Il·lustració de la portada: Carme Martínez

Dipòsit Legal: B-27380-99

Presentació

La paraula és, avui, l'escut darrer de la memòria i del sentiment; és, i ha de ser, la clau de la raó i de la justícia. Avui, més que mai, amb l'escriptura, com amb d'altres armes carregades de justícia, tots, i sobretot els més joves, hem d'oferir la veu de l'esperança contra els murs del silenci: el silenci de la por, de la ignorància i la tristesa... o el silenci terrible del camp després de cada batalla.

Els catalans sabem que la nostra llengua és una part indestruïble del dret a ésser, que ens atorga la història. Per la llengua, la llengua de la mare o el pare, la llengua del germà, de l'amic i el veí, servem un patrimoni comú que ens uneix, més enllà de la mort, a la terra.

Per als qui us endinseu pels subtils laberints de la literatura, i aneu encara més enllà de la paraula plana i pragmàtica de cada dia, la llengua és l'eina esmolada que acobla ètica i estètica, fent el ferm camí, imaginari, de la creació. Avui, acabant el segle de la modernitat i de la tècnica, la poesia, les narracions, la creació són, encara, com el pa i la sal. Concreant la raó i la creació donem resposta a la barbàrie, la intransigència i la indiferència.

Aquesta XVI edició de la Mostra Literària del Maresme demostra un any més com, des del Consell Comarcal i des dels Ajuntaments, podem afavorir la cultura i la il·lusió.

Els qui heu participat en la XVI Mostra Literària del Maresme ens hi heu fet dipositaris de la vostra esperança i el vostre treball de creació, i jo, que com a alcalde de Vilassar de Mar he rebut amb honor la responsabilitat d'organitzar aquesta setzena entrega de premis de la fase comarcal de la Mostra, l'any que, després de tres legislatures seguides deixo aquesta alcaldia, vull acabar amb el missatge que m'ha acompanyat durant aquests anys i que vull fer comú a tots els qui estimeu la nostra comarca: la il·lusió i l'esperança en un futur fet també de poesia i creació.

Josep Maria Núñez i Cirera

Alcalde de Vilassar de Mar

Preàmbul

El patrimoni cultural d'una comarca són les seves pedres, tant com el seu paisatge, les col·leccions d'objectes i documents, tant com la seva gent, el bo i dolent, material i immaterial, tot plegat formant part de forma modesta alhora que imprescindible, d'un país. A cops, entremig d'aquest petit tresor hi ha joies inesperades, com estels que lluen més que altres en un cel serè, com ombres i silencis que ens reconforten l'ànim si sabem obrir els sentits i l'esperit; llavors creiem albirar alguna d'aquestes espurnes i veiem que és quelcom més, trobem un carreu sòlid i poderós, als murs de casa nostra, la casa dels pares i els avis, la nostra pàtria.

A la comarca del Maresme són molts els noms d'aquells que han aportat els seu treball al món de les lletres. La Mostra Comarcal del Maresme és un homenatge implícit a tots aquells noms destacats que fan de la nostra llengua allò més preuat. Mossèn Pere Ribot n'és un exemple, ell ens ha llegat la paraula, l'amor a la pàtria i la voluntat de transcendència; la seva memòria és la nostra responsabilitat i el nostre compromís. El missatge de Mn. Pere Ribot és, avui, encara viu: una actitud personal i una obra escrita que rebem com el més preuat tresor amb el deure de fer-lo arribar a les generacions futures.

Amb les paraules, les imatges, els somnis i la il·lusió que recull aquest llibre, amb els treballs d'aquells, petits i grans, que l'han fet possible, la nostra comarca reconeix, un cop més, la importància d'un gest tan íntim com col·lectiu: la paraula escrita, la grafia convertida en simbòlic laberint de la memòria. La Mostra Literària del Maresme ha volgut homenatjar, per primer cop, un fill de la nostra comarca: Mn. Pere Ribot. El món de les lletres i tots nosaltres estem en deute amb aquest home íntegre de paraula i d'esperit. Que les seves petjades ens recordin que tots podem cercar la fràgil flama de la creació dintre nostre.

Llum Torrents

Directora del Museu de la Marina de Vilassar

XVI Mostra Literària del Maresme

BASES

1. Participants

1.1. Hi haurà cinc grups repartits de la manera següent:

- Grup A De 6 a 8 anys
- Grup B De 9 a 11 anys
- Grup C De 12 a 14 anys
- Grup D De 15 a 18 anys
- Grup E De 19 anys endavant

2. Obres concursants

- 2.1. En tots els grups hi haurà les modalitats de poesia i de prosa.
- 2.2. Els treballs hauran de ser individuals, escrits en català i totalment inèdits.
- 2.3. No podran concursar en aquesta edició de la mostra els autors que hagin resultat premiats tant a la fase local com a la fase comarcal de l'edició anterior, ja fos amb l'obtenció d'un primer premi o d'un accèssit en qualsevol de les dues modalitats.

3. Característiques

- 3.1. Tant els treballs de poesia com els de prosa hauran de reunir els requisits següents: el tema serà lliure, d'extensió no superior a 5 fulls (DIN A4), escrits per una sola cara i a doble espai.
- 3.2. Els treballs tècnics i científics en queden exclosos.
- 3.3. A més de l'obra original, es presentaran 5 còpies i un disquet que contindrà l'obra original gravada en un fitxer, que portarà el mateix títol que el de l'obra presentada i que estarà degudament identificat a l'etiqueta amb el lema, l'edat i el grup.
- 3.4. De tots els apartats anteriors, passen a la fase comarcal dues obres de cada grup i modalitat per municipi, per tant, el nombre màxim d'obres presentades per cada població no ha de ser superior a 20.
- 3.5. En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local i que al concurs s'hi presentin més de vint obres, les regidories de Cultura de cada població s'han de comprometre a fer una selecció del material presentat.

4. Pliques

- 4.1. Les obres no aniran signades i portaran un lema amb el qual es distingirà l'autor.
- 4.2. S'hi adjuntarà un sobre tancat on s'indicarà XVI MOSTRA LITERÀRIA DEL MARESME, el lema, l'edat, el grup i el vincle amb la comarca -en el cas de no viure habitualment al Maresme-.
- 4.3. Dins el sobre hi haurà una tarja amb el nom, cognoms, adreça, telèfon de l'autor i fotocòpia del DNI (en el cas dels grups D i E).

5. Presentació dels treballs

- 5.1. Un mateix autor no podrà presentar originals en més d'una població, del contrari quedarà desqualificat. I, a més a més, haurà de presentar el seu treball a la població on estigui empadronat, sempre que visqui habitualment al Maresme. De no ser així, haurà d'acreditar quin tipus de vincle té amb la comarca -si laboral, acadèmic o de segona residència- per poder-s'hi presentar.
- 5.2. Els concursants han de lliurar els seus treballs, en hores d'oficina, a la regidoria de cultura de l'ajuntament on resideixin, tret dels escolars, que podran escollir de concursar a la població on visquin o bé a la població on cursin els seus estudis.
- 5.3. Els ajuntaments que organitzin la fase local de la mostra, exposaran a les seves bases quines són les dates límit per poder presentar els treballs concursants.
- 5.4. El dia límit per a la presentació dels treballs de les poblacions que no realitzin fase local serà el dia 26 d'abril de 1999.
- 5.5. A continuació els ajuntaments participants enviaran el material que s'hagi presentat a concurs a la seu del MUSEU DE LA MARINA DE VILASSAR (Av. Eduard Ferrés, 50, 08340 Vilassar de Mar).

6. Premis

- 6.1. A banda dels premis que cada ajuntament organitzador pugui concedir a nivell local, els premis de la mostra a nivell comarcal consistiran en un primer premi i un accèssit per a cada grup i modalitat.
- 6.2. El mateix dia que es faci públic el veredict del jurat es donaran a conèixer els premis atorgats.

7. Jurat

- 7.1. Cada municipi nomenarà el jurat que qualificarà els treballs locals i l'ajuntament encarregat d'acollir l'acte final de lliurament de premis escollirà els membres del jurat comarcal.
- 7.2. El primer premi i un accèssit de cada grup passaran a la fase comarcal.
- 7.3. El jurat pot declarar desert qualsevol dels premis oferts si la qualitat dels treballs així ho requereix.

8. Veredict i repartiment de premis

- 8.1. El veredict del jurat es farà públic a la població de VILASSAR DE MAR, el dia 30 de maig de 1999, a partir de les 12 h al MUSEU DE LA MARINA DE VILASSAR, i els premis es lliuraran en el mateix acte.

9. Aclariments

- 9.1. Les obres presentades no podran ser recuperades una vegada s'hagin lliurat per participar al concurs. Les obres que resultin guanyadores es conservaran a l'ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DE MATARÓ, amb seu a l'edifici de Can Palauet, per tal d'evitar la dispersió dels treballs premiats entre els arxius dels diferents ajuntaments que vagin acollint la mostra.
- 9.2. Les obres guanyadores seran publicades per l'ajuntament organitzador en una primera edició i tots els participants al concurs tindran dret a un exemplar gratuït d'aquesta primera publicació.
- 9.3. Qualsevol imprevist serà resolt pel consell dels ajuntaments participants.
- 9.4. El fet de concursar implica la total acceptació d'aquestes bases.

Ajuntaments participants

ALELLA
ARENYS DE MAR
ARENYS DE MUNT
ARGENTONA
CABRERA DE MAR
CABRILS
CALDES D'ESTRAC
CALELLA
CANET DE MAR
DOSRIUS
EL MASNOU
MATARÓ
MONTGAT
ÒRRIUS
PALAFOLLS
PINEDA DE MAR
PREMIÀ DE DALT
PREMIÀ DE MAR
SANT ANDREU DE LLAVANERES
SANT VICENÇ DE MONTALT
TEIÀ
TIANA
VILASSAR DE DALT
VILASSAR DE MAR

Nota: Les poblacions subratllades organitzen fase local de la mostra

XVI Mostra Literària del Maresme

Reunits a Vilassar de Mar, a la seu del Museu de la Marina de Vilassar, en data 12 de maig de 1999 les senyores M. Gràcia Gelpí, Conxita Mas, Conxita Cuesta i M. Teresa Farreny en qualitat de jurat de la XVI Mostra Literària del Maresme fase Local corresponent a Vilassar de Mar, i XVI Mostra Literària del Maresme, fase Comarcal, i segons la normativa estipulada a les bases del concurs, acorden atorgar els premis següents:

Fase Comarcal

CATEGORIA A

Poesia:	1r premi	<i>Les lletres</i> Julià Castellvell
	2n premi	<i>El mar</i> Berta Sala Samon
Prosa:	1r premi	<i>El conte glaçat</i> Albert Ruf Sánchez
	2n premi	<i>L'aventura dels cigrons</i> Guillem Gajardo Diago

CATEGORIA B

Poesia:	1r premi	<i>La vaca Paca</i> Genís Domènech
	2n premi	<i>L'erigó</i> Francesc Cortés Cid
Prosa:	1r premi	<i>El país de les monedes</i> Elisenda Rigau Nadal
	2n premi ex-aequo	<i>La vida d'una papallona</i> Victòria Tamboleo Millan
	2n premi ex-aequo	<i>A vista d'ocell</i> Noemi Carrau Gual

CATEGORIA C

Poesia:	1r premi	<i>Poemes</i> Cristina Martínez Badia
	2n premi	<i>La mare</i> Georgina Cañas Heredia
Prosa:	1r premi	<i>Una bona amiga</i> Macarena Palau Zoidin
	2n premi	<i>Vist amb els meus ulls</i> Alba Céspedes Tor

Reunits a Vilassar de Mar, a la seu del Museu de la Marina de Vilassar, en data 12 de maig de 1999 la senyora Carme Rovira, el senyor Albert Calls i el senyor Albert Figueres, en qualitat de jurat de la XVI Mostra Literària del Maresme fase Local corresponent a Vilassar de Mar, i XVI Mostra Literària del Maresme, fase Comarcal, i segons la normativa estipulada a les bases del concurs, acorden atorgar els premis següents:

Fase Comarcal

CATEGORIA D

Poesia:	1r premi	<i>Sentiments d'un dia d'hivern</i> Laia Corbella Bestit
	2n premi	<i>Així ho vaig descobrir</i> Gemma Pascual Avila
Prosa:	1r premi	<i>El carrer major</i> Meritxell Sauras Quetart
	2n premi	<i>El so de l'oblit</i> Marta March Beneyto

CATEGORIA E

Poesia:	1r premi	<i>Besos d'aigua i sal</i> Estanislau Boada i Montagut
	2n premi	<i>A cops de vida</i> Cristina Pérez García
Prosa:	1r premi	<i>Reset</i> Roger Castells Olivella
	2n premi	<i>Cors auxiliars</i> Cristina Pérez García

XVI *Mostra Literària del Maresme*

Recull de treballs premiats
Vilassar de Mar, 1999
Homenatge a mossèn Pere Ribot

•
•
•

Poesia

⋮

categoria: A

1r premi

Julia Castellvell

Les lletres

Primer les vocals que són més normals.

La A que és la més bonica.

La E que s'enfada una mica.

La I porta un barret.

La O rodona com un grassonet.

La U del Perú amb la ratlleta,
quan plou i fa fred li dona escalforeta.

Ara vénen les consonants
que són més elegants.

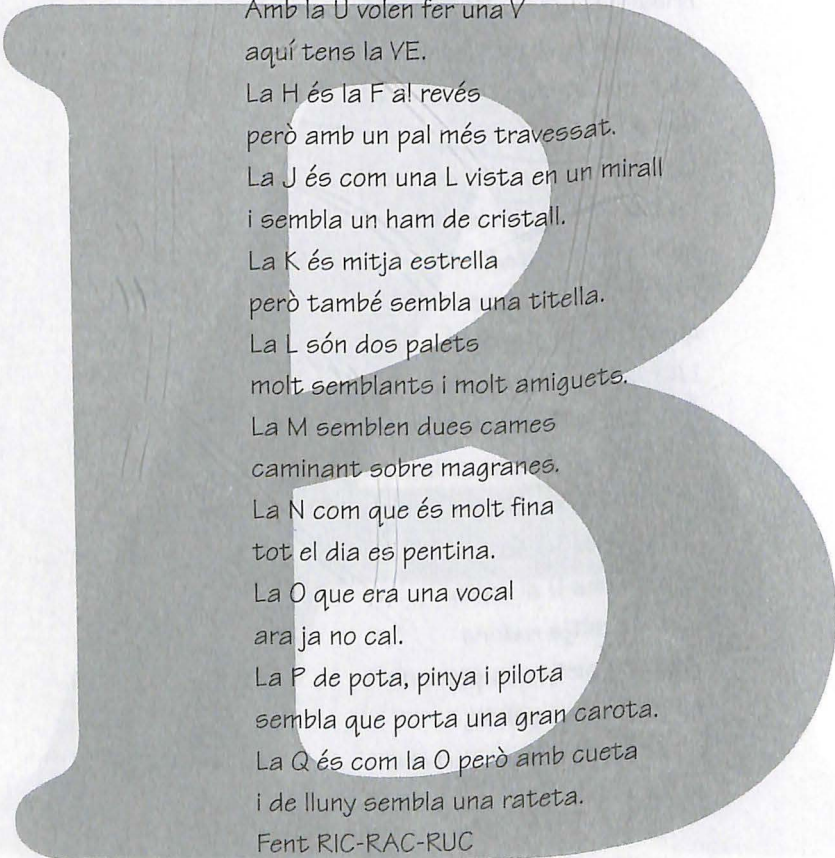
La A que és la primera,
com que ja l'hem fet, al lliit es queda.

La B, que ja és una consonant,
sembla uns pantalons curts que van caminant.

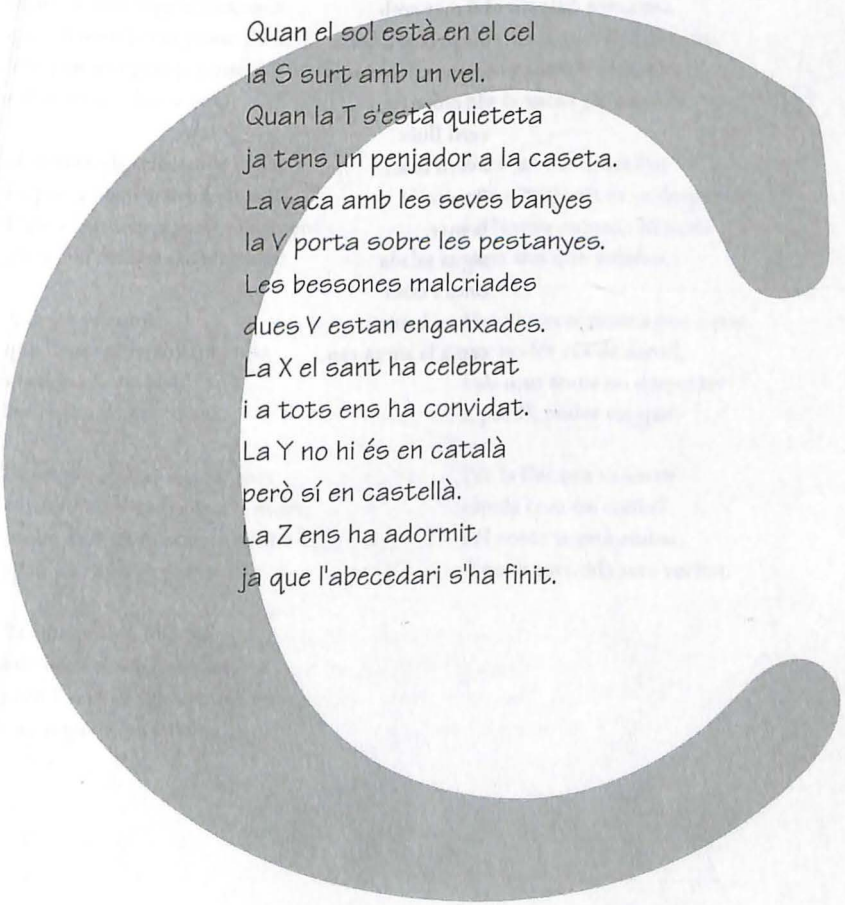
La C també ho és,
és com una U al revés.

La D és mitja rodona
amb un palet i una panxona.

La F són tres palets,
un de llarg i dos de curts.

Amb la U volen fer una V
aquí tens la VE.
La H és la F al revés
però amb un pal més travessat.
La J és com una L vista en un mirall
i sembla un ham de cristall.
La K és mitja estrella
però també sembla una titella.
La L són dos palets
molt semblants i molt amiguets.
La M semblen dues cames
caminant sobre magranes.
La N com que és molt fina
tot el dia es pentina.
La O que era una vocal
ara ja no cal.
La P de pota, pinya i pilota
sembla que porta una gran carota.
La Q és com la O però amb cueta
i de lluny sembla una rateta.
Fent RIC-RAC-RUC
la R ens ha fet un ensurt.

Quan el sol està en el cel
la S surt amb un vel.
Quan la T s'està quieteta
ja tens un penjador a la caseta.
La vaca amb les seves banyes
la V porta sobre les pestanyes.
Les bessones malcriades
dues V estan enganxades.
La X el sant ha celebrat
i a tots ens ha convidat.
La Y no hi és en català
però sí en castellà.
La Z ens ha adormit
ja que l'abecedari s'ha finit.

categoria·A

2n premi

Berta Sala Samon

La mar

La mar amb
els peixos a baix
alguetes verdoses
de color
verd fluix
i verd fosc.
Bonica és
la mar,
aigua salada
ones i ones
altes i baixes
cap a la sorra van.

categoria·B

1r premi

Genís Domènech

La vaca Paca s'escapa

Hi havia una vegada una vaca
que de nom li van posar Paca.
Vivia en una granja sense porcs
i d'ànecs n'hi havia pocs.

Hi vivien els seus amos i ella,
i a poc a poc s'anava fent vella.
L'amo la tractava molt malament
però ella resistia pacientment.

A la nit va somiar
que l'amo se la volia menjar,
i la dona la cuinava
amb salsa de pastanaga.

Aquesta vegada va tenir sort
i encara no li va arribar la mort,
ja que amb por es va despertar
però no res li va passar.

Va somiar un altre dia
que unes ales li creixien,
però l'amo se n'adonava
i de seguida les tallava.

A la nit això somniava
i de dia la seva llet donava.
Així passaven els mesos,
per la vaca i els pagesos.

Però un dia va arribar
que a mitja nit es va despertar
i a la seva esquena hi havia
unes ales que volaven.

Es va aixecar molt a poc a poc
per no fer res de soroll,
i als seus amos no despertar
i, per fi, poder escapar.

Per la finestra va sortir
ràpida com un colibrí
i el conte ja està acabat,
si no és mentida serà veritat.

categoria **B**

2n premi

Francesc Cortés Cid

L'eriçó

Té moltes punxes,
és tot un senyor,
el veuràs al bosc
i es diu eriçó.

Si te'l trobes al bosc,
vigila on vols trepitjar,
que si trepitges l'eriçó
el peu et podràs punxar.

Té més punxes al cos
que estrelles té el cel,
no se sap si és traïdor,
no se sap si és fidel.

N'hi ha que són al bosc,
n'hi ha que són al mar,
els de mar poden nedar,
i els de terra, caminar.

Si coneixes l'eriçó
i vols ser el seu company,
hauràs de començar ara,
si vols ser-ho per cap d'any.

categoria·C

1r premi

Cristina Martínez Badia

Poemes

El destí

Amb els ulls cansats i la mirada apagada
hi ha l'àvia al balancí,
només una trista mirada,
ni un somriure ni un sentir.

L'àvia vol viure per sempre,
no vol perdre ni un minut,
en arribar el vespre
es gronxa recordant sa joventut.

Té entre les mans un tresor,
un tresor que la fa viure,
és la néta del seu cor
que sempre li porta un somriure.

Una llàgrima de l'àvia
rellisca rostre avall,
és una llàgrima d'agonia
en mirar-se al mirall.

Hi ha l'avi al seu costat
animant-la en tot moment,
compartint la soledat
amb tot el sentiment.

Són dues llargues vides
que s'acosten a la fi,
només volen seguir unides
per la resta del destí.

Les coses, l'origen i el món

Les coses i els homes
es creen en el mateix moment
que les anomenes.
Res ni ningú existeix
sense nom,
sigui ric
o sigui pobre,
sigui blanc
o sigui negre.
Tot té un origen,
un primer dia,
no puc pensar en res
sense imaginar-ho abans amb paraules.
El món
és un diccionari
en moviment
per a tots per igual.

Tots som iguals

Més enllà d'aquesta ciutat
tot continua el procés indiferent;
aquesta continuïtat,
sense canvis,
m'exaspera
però també m'exalta,
d'altra banda.
El món no ha dit res més
que una sola cosa:
"Tots som iguals".
Primer em va interessar
aquesta dita
però ara,
en el seu buit,
em fereix tant
aquesta desigualtat!
Tot per culpa del racisme!
Visquem amb fraternitat!

En aquells moments

En aquells moments en què et sents bé,
en què una esgarripança et recorre el cos sencer,
en què notes calma, sents a l'interior
on només sents silenci, pau i amor.

Un d'aquests moments
en què només vols estar sol,
en què vols esborrar el pensament,
en què tot tema és trist i sense il·lusió.

Això és el que sents
en aquells moments
que no tens ningú al costat,
és com un buit dins el cor.

2n premi

Georgina Cañas Heredia

Mare

Té les mans com el cotó,
quan t'abraça tot el cos
és com si t'emboliqués
i ja no et pogués passar res.

Quan la sents ja no tens por,
perquè ella et protegeix
dels problemes
i del dolor.

Què es millor? És veritat?
Són preguntes que li faig
i ella em mira i em somriu
perquè som el seu motiu.

Jo la crido "mare, mare" ...
tot el dia i sense hora
i ella ve, se'n va i torna
cada cop que se la nombra.

Més que maca, alta i llesta
vull que siguis gran persona,
sempre em diu en veu baixeta
quan no en faig ni una de dreta.

categoria: **D**

1r premi

Laia Corbella Bestit

Sentiments d'un dia d'hivern

Platja

Caminant sobre la sorra,
móns minúsculs, microcosmos,
humida: hi deixaré petjada,
la petjada del meu cor.

Aigües extenses i inacabables
tremolen i es mouen sota el gran cel.
La llum de la lluna, blanca en la foscor,
ocultarà els nostres cossos plens de lluentor.

Mar immens fet de llàgrimes nostres,
per fi ens hem ajuntat al món!
Nedant enmig del teu miratge
veig reflectit el nostre amor.

Corro per la platja,
m'ajupo a besar-la,
només un miratge
fruit del meu desig.

Descans infinit sota les estrelles,
nostra mare lluna ja ens guiarà.
Aigua immensa negra, l'aigua dels teus ulls,
nostres cossos cobrirà.

Bombolla

No veig més enllà dels teus ulls
mirada tendra de negre,
boira espessa i blanca
la meva puresa.

Sento música feta d'aigua,
paradís etern per mi,
veig imatges infinites
reflectides en el respir.

Aquí dins tot és harmonia,
el teu suau tacte em frega el cor.
M'estrenyo tota un fragment,
d'aquest descans interior.

Quan esclati la bombolla,
saltaran tots els colors
com llàgrimes tendres de mi
d'un color negre vellutat.

Llàgrimes

Perles negres color d'atzabeja,
d'una brillantor inimaginable,
penetra l'esguard dins la meua visió,
mai més en sortirà, lligada per la passió.

Flama vermella, sota la perla
ulls de vellut, mirada espessa.
Agafo l'agulla, punxo la flama
font de sang fresca, m'esquinça el cor.

La mirada tendra, les mans que se'n van
per entre les claus, melodies suaus.
Llàgrimes blanques, blaves i verdes,
on són les negres, color d'atzabeja?

Infinit

A través dels boscos,
prats, rius i planures,
mirada perduda
en la boira espessa.

De tots colors
fan el blanc i el negre,
un l'extreu enfora,
l'altre el queda dintre.

El meu negre brillant,
tacte de vellut,
no és res més que un somni
llambrec perdut.

A través de les aigües,
remolins d'amor.
Punxades de sina,
són fruit de l'amor.

Si el negre em captiva...
Com n'és d'atractiva
l'aigua dels seus ulls!...

categoria **D**

2n premi

Gemma Pascual Àvila

Així ho vaig descobrir

Passo i et frego.
Sense voler, volent.
Et necessito,
com la vida de les flors al vent.

Et busco, et veig,
mirades clavades,
sento més i més,
com del món freqüents escapades.

Sempre et miro,
et sento i segueixo,
impulsos inquiets.
A tu l'ànima conducixo.

Cor: amo i senyor
de moviments inerts,
no escolto raons,
sí, així ho vaig saber del cert.

No em deixis morir.
Atracció de les ments,
sento inferns cruels,
penso en carícies, amor immens.

Aigua i aire junts:
horitzó indefinit,
intuïció, bé.
Sí, així el cor va sentir delit.

Sempre estàs present.
Amor em va envair.
Mar no et parteixis!
Sí, et vull, i així ho vaig descobrir.

Plora, no siguis covard

Si tu ets capaç de desterrar,
a llàgrima viva de dins,
sentiments provocant dolor,
no ets covard, no.

Si sents, com tots els homes forts;
canvies a esperit dèbil
i demostrar-ho no et fa por,
no ets covard, no.

L'aigua no llisca cara avall!
Contens la respiració i surts,
exclames, brillen les perles,
perd les arrelades maneres!

Ensenya que de debò plores,
retorna al passat innocent,
ira i ràbia no són esqueles,
perd les arrelades maneres!

Mira't a tu mateix al cor,
humà ets, rius i fa molt mal,
no et rendeixes, mostra el dolor,
seràs covard? No!

De veritat que ho pots fer,
tu has de ser home sincer,
intenta-ho, et sentiràs millor,
seràs covard? No.

categoria *E*

1r premi

Estanislau Boada i Montagut

Besos d'aigua i sal

Amb aigua de sal i besos
resseguiré mil·limètricament
els grans tossals marins
del teu cos superb i estranger.

Amb sal de besos i aigua
em capbussaré oceànicament
en la profunditat dels mars feréstecs
i moriré d'amor abismal i mariner.

Amb besos d'aigua i sal
i un goig marinat que endevino,
eixugaré acuradament
cada pètal per a no marcir-te
i no sabria, humilment, dir-te
una altra cosa que t'estimo.

Acrostic per a un nadó

Foc rogenic, arbret vivent, deliri ardent,
il·luminen aquests teus ulls petits,
navegant immens per mars infinits,
avui blau-verd diumenge d'hivern.

Minvada resta ja la lluna antiga.
Arribes infant, Oh el sol per estendard!
Reposa que posa la son tranquil·la,
cada glop de sina duu un bes delicat.

D'un foll amor has anat prenent la mida
a galop dels nous cavalls del temps el plany et dóna vida,
nadó petit, abraça't als boscos del teu sentiment
i pren, d'entre totes les flors, roses roges i uns pensaments.

Blaveja la lluna a l'alba

Blaveja la lluna a l'alba
aquest intens matí de primavera.
La gespa humida pren color maragda
i els arbres desprenen lentament
compassats gotims d'escuma blanca.

Que trista i freda és aquesta son matinera,
lluny dels teus inconeguts besos
que reclamo i planyo nit a nit,
lluny dels llavis que em són rebels
que tan imploro, que em derroten
i que, a poc a poc, m'esberlen la vida.

És feixuga la lluna a l'alba,
és injust el ressò dels silencis
que impregnen aquests vergers,
aquests tossals, aquests anhels
verds i primaverals que abruptament
em retornen als teus cabells,
sadollats de rosada, molls pel clam
i pel desfici de només endevinar-te.

Quartets del desamor

Hem anat fent girar la nostra nòria
amb somriures incerts i cadenciosos
i l'hem nodrida de besos confosos
fins a l'estrèpit d'una pobra història.

Han passat anys. El pes de la memòria
asprament em dol i em sento els ulls fosos
de tant abaixar el gest i veure exclosos
els nostres cors d'una última victòria.

Ens hem fet grans i no hem sabut comprendre
quin és el gust dolç de l'amor ni l'ànsia
dels cossos que es lliuren al Joc més tendre,
al goig d'estimar, Oh íntima fragància.

El fred de l'hivern ens ha fet mendicants
mentre gira la nòria de l'absència,
mentre som i no som uns éssers estranys,
el no-res, desert, la indiferència.

Inútilment el meu cos

Inútilment el meu cos cavalca avall
per les aigües de les estones grises,
somort per l'esguard de les altes brises
i el bleix del cos teu dessota un abrigall.

Cos sense cos sobrevisc en l'encenall
dels ocults turments, de passions remises
i em desperto àridament de morts lllises
i el gest del cos meu en un gran amagatall.

Inútilment el meu cos enveja un bes
dels llavis teus, tota una vida després
de la fragilitat i l'esperança.

Un bes al ventre, al pit, però un sol bes, res més,
i no cixugant l'empremta del roig estès.
Com puc viure jo amb tanta delectança!

categoria·E

2n premi

Cristina Pérez García

A cops de vida

I

Jo sóc una persona, igual
a mi. Porto rellotge, si vull,
però prefereixo el sexe.
M'agrada l'infinit (fins
el dibuixo i tot) però visc
entre persones i les miro
d'omplir, si volen, dels
meus dies i els meus dits
inacabables.

I quant a l'amant que busco,
ja ens trobarem un dia;
som humans i vivim dintre del
mateix cos, com qui diu,
així que li dic allò de
fins a nosaltres.

II

Oració

Si he estat sola, no ho he fet
a propòsit;
Si m'he enredat parlant d'avui,
perdona'm, creia que així
no existiria el dolor.

Creia que així durarien més
els cossos, la carn, la interior
que és la que em fa parlar i
entendre, també.

Estic segura que no m'he trastocat.
Si el migdia no venia, jo
et feia abraçar-me i, si estava
trista, tornava a tu i la vida

ja no sabia de televisions
apagades.

No m'ha calgut bona cal·ligrafia
per ser dona ni caure entre tu
i jo; ni dur rellotge o
lluna o vés a saber el què.

D'entre tota la gent, jo
t'he volgut a tu, per ser tu,
i tinc als altres com
a dits de la mà, no m'importa
quants siguin.

III

No cal un gran lloc per
posar la vida (entengui's com
posar un ou);
ser dona ajuda, però és més
important sentir-se persona;
donar pa als rellotges
i corda a les persones,
obrir la porta de casa
i fer lloc als convidats que vénen
a passar la nit en un llibre que,
vés per on, és el millor lloc
de casa.

IV

De vegades, sento el teu rostre
ple de pell nostra i jo
no et miraria si no tinguessis
els ulls blaus com els sentiments.
Perquè t'estimo i no puc ni vull

amagar-ho.

Tot i que, majorment, sóc una
persona no depenent i jo, i no
qualsevol altra i sóc una persona
orientada als quatre vents,
et necessito.

T'espero amb nervis d'ascensor
al ventre i entro en tu per obrir
camins semblants a mans que
m'estiren cap al cel blavíssim
i m'estiren per dins, cap amunt,
de manera que la pell em tiba
i em sento llençada a l'infinit,
tocant la fi de l'espai
amb les puntes dels dits.

V

No vull un pa que tingui gust a
ahir, a abans-d'ahir;
prefereixo buscar-ne
els ingredients i amassar-lo
per la teva pell, lentament,
besant el rastre de la meua olor,
perdent-me en laberints sense
més sortida que nosaltres,
a través de la teva pell.

I els meus sentits es queden
dintre teu, com a hostatges,
fins molt temps després,
i s'omplen d'una aura brillant
i blavenca i llencen el cap
enrera, senten el grau màxim
de plaer,

perdent-se, finalment,
en un orgasme sense fi.

VI

Ella viu a les meves entranyes;
és part de les meves entranyes;
perquè és entranyable,
única, i el seu lloc és
aquí dins.

No puc ni vull deslligar-la-hi;
només uns segons; els segons
en què li dic t'estimo i,
com havia de ser, aquests mots
la mantenen lligada a
les meves entranyes, perquè
l'estimo amb tot el cor, de manera
que no té sortida des de mi,
el seu amor.

A ma mare: per tantes coses i
per tot.

VII

Jo vull una alba on trobar-me;
vull que el meu cos i la meua ment
em diguin quan és festiu i no
un covard calendari.

Vull sentir uns llavis,
cremant-me la pell,
i un cos entrant dins meu
fins on comença el tímid infinit
de cadascú.

Vull sentir junt a mi un ésser humà

d'alta rellotgeria, incrustat
de mi i seguint el meu ritme cardíac
fins a descobrir feliçment
els sentiments més profunds;
desitjo enredar-me, com qui
acaba de néixer, i plantar
un arbre, escriure un llibre i
tenir-me a mi mateixa; sí;
donar-me llum a mi, mentre
estic als teus braços.
Després xerrarem, ens perdrem
en un son i més tard, sortirem
a fer migdia del nostre sentiment,
pels carrers i les places.

VIII

Farta de viure les quatre vides
de les quatre parets de casa,
sentint-me sola,
mirant com vivien els altres,
dormint,

obrint el diari,
deixant les postres per un altre dia,
en què em sentís més viva, més plena,
farta d'això,
per fi he sortit de casa,
per fi la vida, saltant, a cops de vida,
dintre meu, ha respirat,
ha pintat graffitis,
m'ha despullat el somriure i el cor,
ha descorregut les cortines i m'ha ensenyat
l'aire sonor de què estan fets
els sentiments;
i m'ha llençat al present, si és de dia,
i al dia, si és de nit.

IX

Si pogués assassinar, però amb vida
i desfer la tasca dels assassins
i tornar a la vida els assassinats;
juro que no em tornaria a rentar les mans
ni a queixar-me de l'espera en els metros.

Calvin Klein

Calvin Klein

Prosa

⋮

categoria·A

1r premi

Albert Ruf Sánchez

El conte glaçat

Fa molt de temps en un indret dels Pirineus hi havia un pastor que estava pasturant un ramat de bous i es va trobar amb un pastor amic. Feia molt i molt de fred però ells eren molt forts i no tenien fred. Van començar a parlar i parlar i no s'adonaven que les paraules que deien de mica en mica s'anaven glaçant. Després va anar cadascú cap a casa seva.

Va arribar la primavera i aquelles paraules es van desglaçar. Quin guirigall se sentí per tots els Pirineus! I barrejant-se, barrejant-se, van formar un conte. Aquest conte que us acabo d'explicar.

categoria A

2n premi

Guillem Gajardo Diago

L'aventura de dos cigrons

Hi havia una vegada una cuina molt gran. Aquesta cuina tenia un gran rebost.

La senyora de la casa guardava el menjar com la xocolata, l'arròs, el sucre, les galetes i les llegums dins del rebost.

Un dia va obrir la porta del rebost i va agafar un sac de cigrons. No es va adonar que li van caure dos cigrons a terra.

Els dos cigrons es van espantar molt de trobar-se a terra però aleshores es van adonar que hi havia unes molles de pa que també estaven a terra i no es van sentir tan sols.

La dona quan va acabar de cuinar va escombrar tot el terra de la cuina.

Els cigrons van anar a parar a la bossa de les escombraries.

Allà es van fer amics d'una patata, d'un tros de pastanaga i d'un iogurt mig buit.

No entenien ben bé què feien a la bossa d'escombraries.

I els seus amics?

De cop i volta es va fer de nit i algú va agafar la bossa i la va llençar en un lloc que feia un soroll molt estrany i a més es movia. La pobra pastanaga estava molt espantada i el cigrons estaven molt callats. El iogurt era el més valent, deia que els portaven en una muntanya meravellosa on estarien amb altres cigrons, pastanagues i més amics.

La pastanaga no es creia el que deia el iogurt.

Aleshores va dir que tot allò ho havia escoltat dins la nevera que li havia dit la senyora tomàquet al seu fill tomàquet, que quan els aliments van a les escombraries van a parar en una gran muntanya de deixalles.

De cop i volta el soroll va parar i va començar a moure's tota la bossa d'un cantó a l'altre.

Tots cridaven molt i estaven molt espantats.

A la fi la bossa va parar i es va obrir.

Quina va ser la sorpresa en veure que el iogurt tenia raó, estava tot ple d'escombraries: ous trencats, pa passat, llet caducada, espines de peix, ossos de pollastre i un tros de pastís de nata.

Tots vivien allà a la gran muntanya d'escombraries.

Els cigrons havien arribat a la que ara seria la seva nova casa.

categoria *B*

1r premi

Elisenda Rigau Nadal

El país de les monedes

Hi havia una vegada un país anomenat PAÍS DE LES MONEDES. Aquest país tenia molts habitants: els francs, les lliures, les pessetes, les lires, els escuts...

Alguns eren molt coneguts perquè eren molt adinerats i potents, com el Sr. Dòlar que s'ho tenia una mica cregut. El Sr. Ien també tenia una gran fortuna, per això era el seu enemic. El Sr. Ien era l'alcalde però tenia un ajudant que es deia Marc, una mica presumit, que sempre volia ser més que els altres.

Un dia que el sol brillava molt i no semblava que anés a ploure, va aparèixer un foraster, tots el miraven però ningú sabia ni com es deia ni d'on venia.

La senyora Lliura estava estenent la roba i li va preguntar a la seva veïna la Pesseta:

-Tu saps qui deu ser?

-No ho sé pas. L'Escut que estava de vigilant no l'ha pogut aturar, estava molt empipat.

-Tampoc ha dit com es diu ni d'on ve?

-Jo això no ho sé. Trucaré a la Sra. Lira, que sempre està voltant, a veure si ella me'n fa cinc cèntims.

Els comentaris van anar passant de casa en casa i de boca en boca. Tots estaven molt amoïnats.

Fins i tot els més adinerats del país van reunir-se amb caràcter d'urgència però no van treure res en clar.

Un matí, quan tot el país es va despertar, van veure que havien penjat un cartell a la plaça que deia:

"Es convoca a totes les monedes del país a les 6 de la tarda a la plaça.

Euro"

-Qui és aquest Euro? -es van preguntar els més matiners.

-No ho sé -va dir el Sr. Xiling, que havia matinat per regar el seu jardí.

-Jo tampoc -va dir el Sr. Franc, que tornava de comprar croissants per l'esmorzar.

-Em sembla que hauré d'anar a veure qui és aquest Euro. És un intrús! -va dir la Sra. Lliura.

La Sra. Lliura sempre anava molt empolainada, portava un barret amb una flor, era una mica tafanera i sempre anava preguntant a les seves veïnes, com la Sra. Pesseta, que era ballarina, portava un vestit de volants i un clavell al cap que era l'enveja de tot el barri.

A la casa de davant hi vivia el Sr. Franc, que era vidu.

Mentrestant, el Sr. Dòlar i el Sr. Ien estaven units a casa del primer per prendre el te, però el motiu era que les altres monedes no s'assabentessin de què parlaven.

-Vols dir que aquest Euro no ens portarà problemes? -va dir el Dòlar.

-No ho crec. Tots aquests infeliços no li faran cas. Nosaltres els tenim dominats i fan el que nosaltres diem -va dir el Ien.

-De totes maneres, encara que no anem a la reunió de la plaça, hauré d'enviar-hi un espia -va dir el Ien.

El campanar de l'església va tocar les 6 de la tarda. Tots els habitants ja estaven units i molt curiosos.

El Sr. Euro ja estava preparat i va començar el seu discurs:

-Bé, ens trobem aquí perquè crec que ens hem d'unir tots i fer una moneda més forta, que pugui destruir a tots aquests que ens manen ara i es pensen que són els amos del món. Crec que si ens unim hauran d'escollir-nos per poder posar preu a totes les coses.

Les monedes, xiuxiuejaven les unes amb les altres.

Si ens posem d'acord, podem ser tan forts com ells.

-Això està bé -va dir l'Escut, que ja estava una mica endeutat.

-Jo també ho crec -va dir la Pesseta.

-El Marc i la Lliura no ho tenien gaire clar, però també volien treure's aquells "pallussos" de sobre.

-Si tots ens unim -va dir l'Euro- ningú estarà discriminat.

-Però ja no ens direm igual -va dir el Sr. Xiling.

-I què? -va dir la Lira.

-Com que i què? -va dir el Marc-. Tu ets més pobre, però jo ja tinc una bona posició.

-D'acord, d'acord -va dir el Franc-. També tinc bona fama, però crec que la idea és molt brillant i tots hauríem de votar perquè el nostre representant sigui el creador d'aquesta idea, el nouvingut Euro.

-Així doncs, votem tots. Un rere l'altre van anar posant les paperetes en una bossa.

Al final, van fer recompte i quasi tots van aprovar la idea. L'Euro seria el seu representant.

El Sr. Marc va ser l'encarregat d'anar a casa del Sr. Dòlar. Estava unit amb el Sr. Ien.

-Els he de dir que a partir d'ara vostès ja no manen. Tenim un representant de tots nosaltres que es diu Euro. Té tota la nostra confiança. Ja poden anar a fer les maletes, el nostre representant és l'Euro.

categoria·B

2n premi exaequo

Victòria Tamboleo Milán

La vida d'una papallona

Una tarda d'un dia de pluja, jo, una eruga, m'estava alimentant d'unes fulles de plantes, quan el meu instint em digué que m'emboicallés en una tela de seda formant com una mena de bossa estranya en les branques d'uns matolls.

Al cap d'uns dies vaig notar un canvi, que em transformava en un ésser totalment diferent. Després d'aquell canvi tenia ganes de sortir d'aquella bossa i vaig començar a empènyer fins que vaig aconseguir fer un forat a la part més tova de la bossa, però quan anava a sortir em vaig quedar atrapada dins el forat perquè era massa petit per la meua grandària. Quan vaig aconseguir sortir me'n vaig adonar que una cosa era diferent: tenia dues ales boniques i esplèndides, tret d'una que la tenia esquerpada, segurament s'havia trencat quan havia estat atrapada dins la bossa de seda.

Vaig estar una estona observant el meu nou aspecte físic. Em vaig parar a pensar: "Per què deuen servir aquestes ales?". Al mateix moment aparegué un ésser viu similar a mi, amb dues ales que les utilitzava per volar.

Aleshores me'n vaig adonar de perquè servien aquelles ales. Em vaig preparar per començar a volar i quan vaig emprendre el vol de seguida vaig caure sobre una branca de matolls. Vaig veure que ja podia volar. Estava molt cansada, des que havia sortit del capoll de seda havia corregut moltes aventures i ja no volia córrer més riscos. Després de descansar, vaig començar a volar un altre cop i quan ja portava una estona volant em vaig posar sobre una flor, la vaig observar i vaig veure que al seu centre hi havia com una mena de pols groga, la vaig provar, vaig veure que m'agradava molt i vaig continuar xuclant. Al cap d'una estona un insecte amb un cos ratllat de groc i negre es va acostar a la flor fent ZZZZZZZZ.... Es va posar al meu costat i se'm va quedar mirant una bona estona fins que es va decidir a xuclar amb mi la pols que hi havia dins d'aquella flor. De seguida vaig marxar d'aquella flor i me'n vaig adonar que m'estava quedant sense forces, però no li vaig donar importància, pensant que potser tindria més gana i vaig anar cap a una altra flor a xuclar més pols groga. Quan es va acabar la pols continuava sense forces, i quan vaig volar envers un arbre les cames se'm van debilitar i es van quedar sense cap mena de força.

Al dia següent, em sentia amb una mica més de força, però ja sabia que s'acostava l'hora de la meua mort. El meu instint em tornà a dir que deixés anar els ous, perquè així naixerien més erugues i es convertirien en papallones. Em vaig assegurar que els ous que vaig deixar anar estiguessin en un lloc segur, on el vent i l'aigua no els danyés de cap de les maneres.

Quan havia deixat els ous vaig anar a fer l'últim vol, vaig voler anar al lloc on vaig néixer, a les branques d'uns matolls.

Encara es podia observar la bossa de seda d'on jo havia sortit i m'havia convertit en una papallona. Finalment, quan ja ho havia recordat tot, vaig seure al costat de la bossa de seda i em vaig adormir sense despertar-me mai més.

categoria·B

2n premi exaequo

Noemi Carrau Gual

A vista d'ocell

Com cada dia, m'estic aquí, sobre el meu penya-segat preferit, contemplant meravellada l'espectacular sortida del sol. Encara, després de veure-la tantes vegades, m'arriba a impressionar la seva bellesa, l'aigua sembla ferro roent, el suau moviment de les ones li dóna diferents tonalitats que van del més clar al més fosc. El sol rogent surt per l'horitzó tenyint el cel del seu voltant. No m'estranya que aquest fet inspiri tant als humans, sobretot als poetes, pintors i d'altres amb afeccions artístiques.

-Ah!, ja no me'n recordava; us he de dir que sóc una gavina.

Quan el dia tot just comença a clarejar, m'enlaïro i volo per damunt les petites cales que formen aquesta part de la costa; de tant en tant, m'agrada baixar a la sorra i passejar amunt i avall. Ara, en aquesta època de l'any, encara no hi ha gent, només els pescadors dels poblets veïns vénen de vegades amb les seves barques a torbar la tranquil·litat del paisatge.

Me'n recordo de l'estiu passat, quan a mig matí les cales s'omplien de banyistes carregats amb tots els seus estris; vistes des de dalt semblaven un gran calidoscopi multicolor. El mar sempre solitari a l'hivern també era ple de tota mena d'embarcacions; de la més simple de les barquetes fins a creuers d'esbarjo carregats de turistes sorollosos, equipats amb les seves càmeres fotogràfiques, disposats a captar la bellesa del paisatge. Ara, en canvi, només es trenca la tranquil·litat pels crits de les meves companyes, que en aquesta hora acostumen a sobrevolar el mar amb la intenció de pescar algun peix per l'àpat de la tarda.

M'agrada instal·lar-me còmodament en una roca i notar els rajos de sol i la brisa del mar damunt les meves plomes mentre observo el que passa al meu voltant.

Davant meu, asseguts a la sorra, hi ha un parell de pescadors arreglant les xarxes tot comentant els esdeveniments del dia. Més enllà, un altre pinta la barca, el seu gos, un cadell petit i blanc, va d'un cantó a un altre perseguint amb insistència alguna cosa -vés a saber què- a prop de l'aigua.

Un soroll em crida l'atenció, i veig les barques de pesca que a poc a poc arriben amb la seva càrrega i es dirigeixen al port. Decideixo seguir-les per veure si algun pescador generós vol obsequiar-me amb un bon pagell, o potser un roger; bé tant se val, em conformo amb qualsevol cosa.

Tothom va atrafegat descarregant les caixes de peix que després es vendran a la llotja. El meu estómac em recorda que fa estona que no he menjat, i com que es veu que ningú no té la més mínima intenció de complaure'm, em decideixo a agafar jo mateixa un peix de la caixa. Sé que no està bé, però ells en tenen tants i ... jo tinc tanta gana ... A més això no ho hauria de fer si d'antuvi me n'haguessin donat un. Tampoc no es notarà ... per un ... i fan tanta patxoca ... mmm ... aquella sardina d'allà deu ser exquisida!

Miro a un cantó, a un altre; sembla que no em veu ningú ... baixo en picat i agafo el peix. En enlairar-me sento crits i veig uns pescadors que es dirigeixen cap a mi seguint-me i aixecant els braços amenaçadorament. Quin xivarri, només per un peix ... no n'hi ha per tant! El millor que puc fer és anar a menjar-me'l tranquil·lament a la meua roca.

Després del banquet em quedo descansant damunt el penya-segat una bona estona i fent alguna que altra dormida. La brisa és cada cop més forta; allà a la llunyania el mar s'omple de crestes blanques. Unes embarcacions amb les veles esteses s'afanyen per arribar al port. Al voltant de les roques comença a formar-se un munt d'escuma blanca, el brogit de les ones és cada vegada més fort, el cel s'enfosqueix per moments; s'aproxima una tempesta, així que decideixo volar el més ràpid possible fins al meu refugi. Un llampec il·lumina el cel de banda a banda i comencen a caure les primeres gotes, just quan arribo al meu amagatall. D'allí veig perfectament i a cobert el fantàstic espectacle que m'ofereix la natura. El mar abans tan tranquil i blau s'ha enfosquit i sembla que descarregui tota la seva fúria contra les roques una vegada i una altra; en el cel sembla que hi hagi focs d'artifici i el vent tomba més i més els ja cargolats pins de la vora dels penya-segats.

La nit s'apropa lentament, sembla que la tempesta durarà encara una bona estona. M'arreplego al fons de la petita cova que em fa d'aixopluc i em dispenso a dormir; demà segurament tot serà diferent. Qui sap amb quins nous canvis el mar em sorprendrà!

categoria·C

1r premi

Macarena Palau Zoidin

Una bona amiga

No crec que sigui possible expressar amb paraules tots els meus sentiments d'aquell estiu. Només tenia dotze anys quan aquella terrible malaltia anomenada càncer es va endur del meu costat la meva estimada mare.

Ens va deixar sols al pare i a mi, en un pis que es feia gran i buit, en una ciutat en què tot semblava gris, i en un món en el que jo creia que res ni ningú no em podria tornar a fer feliç. I a més, al pare li va agafar la vena de mudar-se, i així poder superar abans tota la tristesa que ens omplia.

Vam anar a un poble on ningú no em coneixia i, al cap i a la fi, així era molt millor, perquè ningú no es penedia de mi en veure'm creuar el carrer.

Jo no volia anar enlloc ni sortir al carrer. Tampoc no volia parlar amb ningú. Només volia estar sola. No creia que ningú pogués omplir el buit que la mare m'havia deixat dins del cor. I em sembla que el pare ja començava a patir per mi.

Ell (el pare) no feia res més que presentar-me a gent de la meua edat, fills i filles dels seus amics, però jo no en volia saber res. Només volia veure acomplert el desig més impossible: tornar a estar amb la mare. I és que ella i jo ens enteníem molt bé, sempre li explicava els meus problemes i tot ho compartia amb ella.

Però a poc a poc vaig començar a fer passejades en solitari o, de vegades, en companyia del pare. El pare també seguia molt afectat per la mort de la mare, però mai no deixava que jo ho notés.

Un dia recordo que vaig agafar la bicicleta i me'n vaig anar fins a una caleta molt petita que hi havia al poble on ens havíem traslladat (el poble nou, com li deia el pare).

Era una caleta preciosa i, només arribar, em vaig enfil·lar en una roca des de la que es veia en un costat l'immens mar Mediterrani i en l'altre el petit poble de casetes blanques. També hi havia en un altre costat una pineda amb pins espessos, verds i alts.

Em vaig estirar i vaig tancar els ulls. De sobte aquella brisa marina que em remullava amb petítissimes gotetes d'aigua i em portava l'agradable olor del mar em va fer marxar totes les meves penes i em va omplir el cap de bonics pensaments. Vaig començar a recordar tots els bons moments que havia passat amb la mare, però sense que se m'omplissin els ulls de llàgrimes.

De cop i volta, em vaig girar i vaig veure una noia de la meua edat, més o menys, que estava asseguda mirant el mar. No vaig dir-li res i em vaig tornar a tombar.

Al cap d'una estona, aquesta noia se'm va acostar i em va dir.

-Hola, em dic Mireia, i tu?

-Anna -li vaig contestar en un to més aspre del que jo volia.

-Que vius per aquí? -em va preguntar, com si no li hagués fet res aquella desagradable manera amb què l'havia tractat.

-Sí -vaig contestar, ara més amablement-. Visc al carrer de Sant Pol.

-Ah sí! Quina casualitat! Jo visc al carrer de sota.

I vam començar una animada conversa. Vam parlar de l'escola, d'antics amics, dels llocs per visitar al "poble nou" (Cadaqués, en realitat). I finalment, no sé per quin motiu, va arribar el tema de la família. Jo em pensava que ella començaria a penedir-se de mi per la meua situació, però no va ser així. Em va explicar que els seus pares s'havien separat quan ella era petita i gairebé no veia a la seva mare i que a més no s'entenia gens bé amb el seu pare. Tenia un germà gran, de disset anys, i era l'única persona de la seva família amb qui podia parlar sense acabar discutint. Però el que més em sorprenia era que ella en parlava molt alegrement.

Quan es començava a fer fosc, vam decidir tornar cap al poble i quedar per al dia següent.

I així va ser com va començar una gran amistat. Una amistat que no oblidaré mai de la vida, ja que la Mireia és una persona única. I és que amb la Mireia vaig aprendre una cosa que m'ha servit molt durant aquests anys: no plorar en pensar en la mare, i recordar-la amb un somriure als llavis. A més, amb això he descobert que cada persona té els seus problemes a la vida, però hem d'aprendre a viure amb ells i superar-los.

categoria·C

2n premi

Alba Céspedes Tor

Vist amb els meus ulls

T'aixeques un matí ennuvolat, gris i trist. Creus que el sol té mandra d'aixecar-se i brillar sobre els caps de la gent, però, en realitat, ets tu que no vols sortir d'entre els llençols que t'escalfen i et fan sentir tan bé cada dia.

Finalment, aixeques el peu i el poses sobre l'estora de llana verda que hi ha sota el llit. Mires el sostre, pensant en quines classes et toquen, i tanques els ulls repassant la lliçó de socials, de la qual tens un examen a segona hora i que vas estudiar ahir a la tarda.

Surts de l'habitació i et dirigeixes cap al lavabo. Mentre et rentes les dents penses en com n'és de pesat estar en l'adolescència, una edat en què no et consideren ni gran ni petit. I per això, la majoria dels teus amics es fan els grans fumant cigarretes pudents o fardant de la moto nova que amb prou feines saben conduir.

Et despertes de les teves reflexions i et dones pressa, per no fer tard.

Omples la motxilla amb els llibres de les matèries corresponents, pels quals cada any en pagues dues mil pessetes la unitat. Agafes l'esmorzar, dius adéu a la mare a corre-cuita i surts al carrer amb el temps just per arribar a l'institut.

Arribes dos minuts tard, però encara no ha començat la classe. Passes a seure al teu lloc, a segona fila. Passen llista. Respons quan és el teu torn i després et dirigeixes al teu company preguntant-li si ha fet els deures o si ha estudiat per l'examen.

Comença la classe. Treus el llibre, el full, el bolígraf i et prepares per començar el dia amb la primera classe: matemàtiques. Et mires el professor mentre ell intenta explicar, en mig de l'enrenou que fan un grup del racó, com es resol una arrel cúbica.

Fulleges el llibre quan, de cop, un crit fort i sec et fa fer un bot de la cadira i aixecar el cap de pressa per esbrinar què passa. Els crits van dirigits al grup que no calla, allà, al final de la classe. Un noi ha anat a buscar papers de falta de disciplina. Creus que avui cauran algunes amonestacions.

Els crits et fan centrar i intentes no distreure't. El professor escriu algunes arrels cúbiques a la pissarra que tot seguit et poses a copiar i fer-les al full.

Et dones pressa per acabar-les perquè així t'estalvies feina. I just quan les acabes sona el timbre. Surts sense cap pressa, dirigint-te a la classe de socials, a baix. Baixes les escales. Unes escales que, durant el curs, les puges i baixes milers i milers de vegades. Tot i això sempre et fixes en les taques fosques d'humitat que hi ha a les parets.

Arribes a la classe amb el cap ben alt confiant en què les dues hores d'estudi dedicades a l'examen no et fallin. Seus a primera fila, ja que els últims llocs ja estan ocupats pels alumnes que fan servir la "xuleta" en comptes del cervell.

Reparteixen l'examen. Tothom es dona la mà desitjant-se sort, però tu prefereixes no dir res.

Quan tothom ja té l'examen, gires el full i et poses a llegir les preguntes. Són bastant fàcils, tot i que el tema de "L'antiga Grècia" no et fascina.

Acabes l'examen abans que tots i encarà t'hà sobrat un quart d'hora. No tens res a fer i passes l'estona fixant-te en la cara de la gent. N'hi ha de tots els tipus. Des dels que tant se'ls en dóna, fins els que estan preocupats perquè no saben l'última pregunta.

El teu company del costat intenta preguntar-te alguna cosa però, en contra de la teva voluntat, li dius que no pots respondre.

Sona el senyal de sortida al pati i sents tot de sospirs dels que no els ha anat gaire bé. Puges a deixar la motxilla a l'aula i pel passadís et trobes tot de nois i noies de batxillerat. Quan passes pel seu costat et sents petita i ridícula i et fa l'efecte que en definitiva no existeixes. Et sents malament perquè vols ser com ells, gran, però només en comptar els anys que et queden per arribar a batxiller, ja et desanimes.

Tot menjant l'esmorzar, intentes seguir la conversa dels teus amics, però no t'hi fiques, per no discutir.

Mires el cel, encara ennuvolat, però ara amb algunes clarianes. Els núvols grisos et recorden els mals moments, i llavors prefereixes mirar a terra i pensar en altres coses.

El timbre et recorda que tens classe, i puges al primer pis, sense ganes de fer res. L'aula està oberta, i vas a seure al teu lloc, cansada.

Al cap de dos minuts t'assabentes que la professora de català no hi és, i per dintre teu neix una alegria esbojarrada. Alguns companys suggereixen anar a fora, però tu no ho tens clar. Abans de poder sortir, apareixen dos mestres per art de màgia i intenten fer-nos tornar a dins, amb alguna dificultat.

Ens deixen fer el que vulguem mentre no fem massa enrenou. No saps què fer, i et dediques a dibuixar i pensar. Dibuixes qualsevol cosa, o simplement practiques la teva firma.

El silenci que es forma, miraculosament, és interromput per la cap d'estudis, que comença a cridar avisant-nos que el pròxim que enganxin fumant als lavabos l'expulsaran del centre.

Es veu que a l'hora de pati han trobat una colla de noies fumant als lavabos del pis superior, i no els ha fet massa gràcia.

Els minuts passen lents, però finalment sents el senyal que indica canvi de classe. Educació física. La classe d'avui està dedicada als estiraments.

Quan el timbre sona, tu ets dins del vestuari, acabant de posar-te les esportives després d'haver-te dutxat.

Avui et sents molt cansada, i no tens esma per caminar fins a casa teva.

Comença a ploure a mig camí, i això fa que et paris per treure el paraigua de la motxilla.

Camines sola en direcció oest. Sempre camines sola perquè t'agrada anar al teu pas i pensar. Penses en els anys que passen volant i que tu gairebé no te'n adones. En alguns instants t'agradaria parar el temps i viure la vida, però saps prou bé que molts somnis només són somnis, i prefereixes no pensar-hi.

Arribes a casa i et tanques a la teva habitació. Et poses música i t'estires al llit.

Sense proposar-t'ho, tanques els ulls i t'adorms en un son profund que ni les pitades dels cotxes a fora al carrer no poden destorbar.

De cop algú et sacseja, però no saps si estàs somiant o si va de debò. Obres un ull amb dificultat i davant teu apareix la mare, que intenta despertar-te. Fas el ronsa però finalment, amb una embranzida, aconsegueixes aixecar-te del llit i anar a dinar.

A la tarda tornes a l'institut. La primera assignatura és ciències, al laboratori. Els minuts transcorren a poc a poc i la classe cada vegada es fa més pesada. Sembla que es vulgui animar quan a un company se li trenca una proveta, però llavors ja és l'hora de recollir.

La pròxima hora és anglès. Només començar la classe ja hi ha algun problema amb els deures.

Observes com la professora apunta els negatius a la seva llibreta. A tu, per sort o perquè no li ha vingut de gust, no te'n posa cap.

Mentre escoltes i prens apunts, t'esgarrifes de com el noi del teu costat gasta fulls o com la noia de davant gasta tinta guixant un full en brut.

Et fixes en el llibre de la noia del costat, que està tot ple de dibuixos anarquistes. Pretens dir-li alguna cosa, però al final decideixes callar.

La professora es posa a parlar en anglès. Tu no ho entens tot, és clar, però alguna cosa pesques. Les cares dels teus amics que no entenen res et fan riure.

A la fi, després del neguiteig dels últims deu minuts, el senyal del final de la jornada sona.

Abans de sortir de l'aula, però, treus el cap per la finestra i veus una munió de joves que es dirigeixen cap a la sortida. Llavors t'adones que som nosaltres, els estudiants, els que formem l'institut. Que si no hi fóssim l'institut seria només un edifici de quatre parets fetes amb totxanes.

Tornes a casa ràpidament, sense adonar-te que el teu pas és accelerat. Amb un quart d'hora ja ets a la porta de casa, disposada a menjar-te un bou amb la gana que tens, però només et menges un entrepà.

Et poses còmoda al sofà i engegues la televisió, per veure qualsevol cosa.

Llavors recordes el que et diuen sempre els teus amics; que ets una avorrida i que sempre et quedes a casa i que et convé sortir, que la vida és per disfrutar-la. Penses que tenen raó i decideixes anar a fer una volta.

T'arribes fins al pavelló d'esports on hi ha tota una colla de nens de curta edat intentant encistellar una pilota dins aquell cercol. T'entretens mirant com cau la bava als pares, que miren els seus fills com si fossin uns professionals de l'esport.

Quan ja fosqueja, tornes a casa per poder fer els deures.

Tanques la porta de l'habitació i tornes a posar música, però aquest cop seus a la cadira de la taula d'estudi.

Prefereixes començar pels deures de buscar a l'enciclopèdia, que són més pesats.

Quan acabes els deures vas a preguntar pel sopar i la mare et contesta amb quatre crits que en comptes de preguntar podries ajudar. Tu li respons que sí amb el cap i vas a parlar la taula amb mandra.

Per sopar hi ha mongetes. -Pse, acceptable- penses.

Després de sopar, mires una mica la televisió però, com que no fan res de bo, prefereixes anar a dormir.

Abans de ficar-te al llit i tancar el llum agafes el teu diari, escrius la data i hi apuntes:

"Un dia sense res d'especial, vist amb els meus ulls, és clar."

categoria·D

1r premi

Meritxell Sauras Quetart

El carrer Major

Feia anys que no trepitjava aquests carrers, però sembla que fos ahir quan jugava amb els meus germans a fet i amagar o quan feia les meves primeres entremaliadures trucant els timbres de les cases veïnes.

El so sord de les meves sabates en contacte amb l'humit asfalt era idèntic al de sempre. Res havia canviat, les bafarades d'humitat que els pedrissons brillants i desgastats deixaven anar tímidament, el fred glaçat que des de petita m'envermellia el nas, gitanets que corrien d'una banda a l'altra del carreró, la trapella llum solar que s'escolava com un nen entremaliat per algunes diminutes esclatxes quasi inexistentes entre els vells i degradats edificis, tots idèntics, amb els seus balconets ruïnosa, les portes de fusta gruixudes i sorolloses, totes elles corcades. La pintura intentava recobrir les parets, havia estat víctima del pas del temps i ja no feia la seva tasca. Eren unes edificacions llòbregues i degradades. Tots els carrerons eren semblants per no dir iguals. Tenien els mateixos escassos fanals, la vorera minúscula, la calçada estreta, els edificis clònics, i fins i tot la gent semblava la mateixa. Potser era allò el que donava al barri aquest encant que tant m'agradava i tant enyorava.

Recordant vells moments, una mantellina cristal·lina de llàgrimes em cobria els ulls, cansats i emocionats per poder tornar a observar aquell ambient tan especial. Tants moments dolços viscuts, els amiguets de la plaça de la Catedral, les xerrades amb els avis, les passejades amb bicicleta, les bromes a les dones grans, el primer amor, el primer dolor, els amics de veritat, les grans decisions... Tot això formava part de la meua petita història en aquell barri. Ara havien passat 25 anys.

Alguna vegada havia tornat a Tarragona però mai m'havia endinsat en aquell espai tan proper i llunyà a mi. Sentia pànic, por del record. Era covarda, però ara me'n penedeixo de no haver-ho fet abans.

En acabar de travessar aquell laberint de carrerons em vaig trobar al centre del meu univers personal, al carrer Major.

Tot un seguit de sensacions estranyes m'envaïen el cos. Tenia fred i alhora calor, estava rient i plorant... suposo que era normal, fent tant de temps que m'hi havia allunyat...

El vent bufava amb insistència però el sol brillava més que mai. Jo estava allà, plantada al mig del carrer on m'havia criat, on ho tenia tot, la felicitat, la tristesa, l'amor, l'amistat, la família... tot. Vaig romandre al bell mig del carrer recordant la meua infantesa plàcida i meravellosa i la meua adolescència complicada, amb la seva tendresa i tristor.

Cada cop era més feliç. El camí al record no és sempre fàcil -em deia a mi mateixa- però és recompensat. A poc a poc vaig anar avançant cap al meu destí, la botigueta (una botiga de joguines dels meus pares). Ja no la teníem, l'Ajuntament ens l'havia expropiada per muntar-hi una galeria d'art. Quan hi vaig arribar, l'inici del meu abisme personal va aparèixer. Em troba-

va perduda navegant enmig d'un mar de sentiments amagats que ara intentava classificar. Malauradament, onades de records, me'ls tombaven creant dins meu un remolí d'incertesa que anava en crescendo. Era com si totes les imatges de la meua vida s'ajuntessin en un sol instant per provocar-me tendresa i inseguretat. L'omnipresent melangia sempre em perseguia.

Amb aquestes sensacions em submergia en el món del record.

Recordava l'avi Joan, ell va ser l'element més màgic i meravellós de la meua infància, explicant-me històries de la guerra. Sempre eren les mateixes, amb els mateixos protagonistes, jo sempre feia la mateixa cara d'embadalida quan sentia aquella veu greu però carregada de dolçor, suposo que encara ara la faig i sempre la faré. Ja ho sé, sempre el tòpic de l'avi i la néta, però el meu avi era per a mi molt especial, i sempre ho serà. Els metges només li van donar tres mesos de vida, aquell càncer l'estava consumint, encara que jo crec que als seus 84 anys la malaltia l'afectava poc. Quan el seu final s'acostava jo volia estar amb ell, recolzant-lo fins que tot acabés, fins que es retrobés amb l'àvia... Aquells ulls grisencs tan dolços eren dues perles que m'enlluernaven per dins. Sempre acaronyant aquell tros de ferro daurat que tant li agradava: què és això avi -deia jo innocent. És el pom de la porta de casa meua, és l'últim record que em queda de Castelló. La cruel guerra em va separar de la meua terra i ni tant sols puc tornar-hi -responia ell amb els ulls envermellits. El meu iaio... com me l'estimo...

Quan tenia un altre cop els ulls emboirats vaig sentir una veu dolça i càlida que m'acaronava l'oïda. Ja l'havia sentida anys enrera i per a mi era inoblidable.

El vaig conèixer només sentir les dues síl·labes del meu nom, Judit. Era ell, en Gerard. Déu meu no m'ho podia creure, ell i jo, després de tant de temps... era inversemblant. Ell em va acompanyar durant tota la meua adolescència.

Era fill dels rellotgers de la botiga del costat. Era dos anys més gran que jo, ens havíem criat junts. Vam ser els millors amics fins als 17 anys, moment en què entre tots dos va aparèixer un nou sentiment desconegut per tots nosaltres, l'amor. Ens vam estimar molt. Suposo que sempre me l'havia estimat, des de petita, i ell a mi també. Crec que fins i tot mai l'he deixat d'estimar, però com que tot té el seu fi vam acabar i no es pot dir que bé. Durant els anys que vam sortir vaig viure en un núvol, tot ell era per a mi, només ell i ell. Però terceres persones van crear entre nosaltres malentesos que van provocar en mi unes grans ferides que només cicatritzarien amb el temps i la llunyania, tot i això no han cicatritzat mai, ara potser... Desesperada, vaig marxar a Barcelona a estudiar, on vaig emprendre una nova vida lluny del passat que tant recelava, allà vaig conèixer nova gent, entre ells en Ramon.

Continuo amb aquella màgica trobada. En Gerard va repenjar la seva mà gran i forta a la meua espatlla. Jo, tímida i plorosa, vaig donar una volta sobre mi mateixa i aleshores vaig poder observar aquella cara, que em somreia amb dolçor. Jo també li vaig dedicar un somriure. De seguida ens vam saludar i ens vam fer dos petons. Feia tant de temps des de l'última vegada que ens vam veure, jo asseguda en un vagó de tren cap a la capital i ell corrents dient-me adéu amb un narcís blau a la mà (ell sabia que era la meua flor preferida). Durant l'inici de la nostra conversa no vam fer cap al·lusió al passat, al nostre passat junts. Vaig explicar-li que estava allí per la malaltia del meu avi i que segurament marxaria quan ell morís. Es va fer un silenci llarg i intens. Tot d'una un colom ens va sobrevolar ràpidament, aquell moixó ens va fer sortir d'aquells

moments incerts per tornar a la realitat. Em va convidar a prendre un cafè. Anàvem tots dos passejant per aquells carrers, els balcons dels quals eren plens de torretes rogenques, ens havien vist fer el primer petó i els que seguien, aquelles parets ens havien vist passejar abraçats, ens havien vist acariciant-nos i tots ell^s somreien amb orgull per un amor tan vertader, ara ens miraven d'una manera cínica, segur que pensaven "mira'ls el que eren i com han acabat".

Un cop vam arribar al cafè. Allà sempre preniem xocolata amb melindros tota la colla, però quan estàvem sols preniem un tallat, suposo que era ja una tradició. En Gerard en va demanar un i jo vaig dubtar per uns moments però finalment vaig demanar un cafè carregat. Vam parlar de les nostres vides, ell s'havia casat amb la meua millor amiga, per ella vam tallar...

Tenien un fill de quatre anys i una nena de dos mesos. Em vaig entendre, jo portava sis anys vivint amb en Ramon però encara no havíem fructificat el nostre amor. Vam parlar d'ells. Els volia conèixer, eren afortunats de tenir en Gerard com a pare, però pel que fa a la Marta... ella era molt egoista i altiva, però en el fons era una nena petita, tan tendreta i il·lusa.

Després vam parlar de mi, jo treballava com a cap de direcció d'una empresa immobiliària de Barcelona, vivia amb un trosset de cel anomenat Ramon, trosset de cel això era ell, tan bo i generós. L'estimava molt. Vam estar parlant durant dues hores fins que vaig decidir que ja era hora de tornar a casa a veure l'avi, avui també vindrien els meus nebodets, el Toni i la Gemma, els fills de la meua germana Victòria, la Violeta no tenia fills encara. Tenia ganes de veure'ls, eren tan innocents, la Gemma era idèntica a mi, era rosseta amb els ulls mel com jo, vivia en un món imaginari del qual només ella tenia consciència, tenia només 3 anys, el Toni era com el seu pare, l'Ivan, un encant, dolcet com un caramel, primet però fort, sempre dormint i menjant. Ell tenia un any.

Ens vam acomiadar amb un petó a la galta, va dir-me que em trucaria per veure'ns de nou. I aleshores, inconscientment suposo, va fer allò que tant m'agradava, em va acaronar suaument amb la punta dels dits la barbeta. Jo vaig apartar-li la mà amb delicadesa, suposo que aquell contacte va ser l'autèntic comiat de la meua adolescència.

Amb un cert recel em va mirar i ens vam separar, ell seguia cap a la Catedral i jo em dirigia cap a la Rambla Vella.

Un cop vaig arribar a la casa em vaig trobar els meus dos nebodets, feia estona que m'esperaven amb un somriure d'orella a orella. Jo també em moria per veure'ls. Després de jugar amb ells una bona estona em vaig adonar que tenia gana. A la cuina vaig menjar-me un d'aquells pastissos tan bons que feia la meua mare quan anàvem a veure-la. Ella estava mig adormida, aquella malaltia l'estava esgotant. A l'avi li quedava poc, ell ho sabia, contínuament ho deia, cridava: Mercè ara vinc! (la Mercè era la meua àvia que havia mort anys abans). Sempre tenia aquell pom a prop. Jo l'hi donava perquè hi pogués jugar. El dia abans de morir em va dir: -Vull que te'l quedis quan no hi sigui, serà com un fil que ens mantindrà units per sempre. Sempre que l'acaronis com jo ho faig estarem junts, jo t'escollaré i et faré petonets. Ets la meua neteta, la meua xiqueta, i vull que sigui teu. Aquelles paraules em van donar consciència que ell s'estava anant i que tot s'acabava però tenia aquell pom que seria la llum del meu camí. El dia següent l'avi va morir.

Ara el meu iaio no hi és i no hi serà mai més però tota la seva escalfor, la seva vida la tinc jo gràcies a aquell pom daurat que ara és meu. No volia perdre allò que el meu avi estimava amb tota la seva

ànima, és com si acaronent aquest objecte sense valor material acarones el meu avi tendrament.

Han passat molts anys d'allò quan torno a estar al carrer Major. Però ja no sóc aquella dona poruga que recorria el seu passat per aquell escenari tan especial per ella, ara ja no sóc tan malenconiosa. Des que l'avi ens va deixar vaig canviar, potser és que em vaig adonar que el meu passat estava enterrat, només hi havia el record, no tenia perquè fugir-ne. La llum del pom de l'avi m'anava guiant cap al futur sense pors i sense pressess. Un any després de la seva mort, vaig casar-me amb el Ramon, el pobre ja en tenia ganes. Dos anys després vam tenir la Clara, la nostra primera filla. En passar dos anys més va néixer el meu tresoret, l'Albert. L'Albert es va casar i ens van regalar el millor obsequi del món: la Lúdia i en Pere. Ara sóc jo l'àvia i cuido i mimo els meus nens com el meu avi feia amb mi. Ara els duc a passejar al parc a la vora de la platja del Miracle, on també hi juguen els néts d'en Gerard. Fem una xerradeta i recordem vells temps. Els dos matrimonis anem a fer un cafè a aquell bar perdut enmig del barri de la Catedral on ell i jo prenem un tallat sota mirades de complicitat. Arribo a casa i faig pastissos per als meus fills i els meus néts amb la il·lusió de veure'ls gaudir. I després de sopar els explico històries que em passaven quan era petita, quan molestava les dones grans, quan trucava els timbres de les portes i sortia corrents. També els parlo de l'avi i frego el meu pom. Els meus nens em miren embadalits com si aquell objecte concentrés tot el poder sobrenatural del món. I no van del tot desencaminats perquè tota la força del meu amor és allà dins. Allà hi ha la meua vida. Per l'avi representava els lligams amb la seva infància i joventut a Castelló i per a mi és tot el que he viscut: infantesa i adolescència al carrer Major, la maduresa atrafegada i la meua dolça vellesa.

Jo dic als meus néts que aquell pom és com el meu Déu, el meu conseller. Ells no ho entenen i pensen que estic mig boja. Algun dia el pom serà seu i algun dia ells també acaroraran el pom.

categoria·D

2n premi

Marta Mach Beneyto

El so de l'oblit

Plovia quan vaig sortir de casa. Una pluja fina però persistent no m'impedia travessar els carrers deserts, la idea no se'm podia esborrar del pensament. Res ni ningú no m'impediria, ara que els sentiments havien vençut definitivament la raó, aconseguir allò que cercava: una mica de pau. Volia defugir el brunzit de la ciutat i la remor de la gent que tant m'empipaven, sobretot quan el Nadal s'acostava. Em feia riure allò que tothom sempre havia dit i que encara bullia a les orelles: Nadal, temps d'alegria i de pau. Només calia anar a uns grans magatzems la vigília del dia de Reis, precisament dins dels ulls autòmats de la gent hi apareixia de tot menys la felicitat. Tot i tothom em semblava una farsa, un malson inacabable, un decorat massa real per ser mentida.

La pluja em mullava suaument els cabells. Sempre m'havia agradat la pluja, era un cant melangios, però a ciutat només era el sinònim de col·lapse circulatori. Només buscava la meua pròpia identitat entre la societat. La gent m'influeïa massa i en la majoria dels casos em sentia com un ninot ruboritzat, de paraules estúpides i somriures automàtics. Quan pensava a qui podia demanar ajuda, ningú em venia al cap. Tots eren simples imatges a les quals respectava però en la meua curta vida, mai havia tingut allò que sempre hom utilitza per definir un mer company, un amic. Així, doncs, qui em podia ajudar era només la meua ment. Però no era fàcil defugir una civilització que utilitza les temptacions i manipula la societat, intentant que perdi progressivament la raó; dessagnant-la, deixant-la morir dolçament, sense dolor, a les mans d'unes ments capitalistes.

Tot i que no només els denominats països rics sucumbeixen a la hipnosi: als països depenents els arriba un malson de deutes i favors que tornen venent l'ànima del seu poble, produït per la venda i ofegant els crits agonitzants dels que moren de fam. Utilitzant els òrgans dels nens desemparats per fabricar maquillatges per a una societat que dorm; i no desperta, sota una conformitat que s'estén com una plaga, deixant que siguis l'espectador d'un món amb una base tan injusta com l'econòmica. Mai no he entès perquè els homes giren entorn del diner, un concepte que no es pot titllar de valor, ja que conceixe'l és desplegar els aspectes més negatius d'un ésser que quan el veu embogeix i esdevé un monstre, que absorbeix vides per ambicions egoïstes. És també ell qui ens submergeix en una societat de consum, en un món on la felicitat s'aconsegueix de la manera més simple, no pensant.

Caminava amb passes llargues i segures, que augmentaven de velocitat i es succeïen com les cogitacions. Havia sortit d'un nucli urbà de ciment. El cant d'un ocell centrava la meua atenció quan vaig veure que dos homes amb bata blanca se m'acostaven, ja prop de mi i sense dirigir-me la paraula, em miraren el front i seguidament intercanviaren unes mirades. En acabat aparegué en els seus rostres un somriure maliciós, mentre els observava començava a sentir

que el cap em bullia, un dolor cada cop més intens m'oprimia el cervell, el meu cos es vinculà caient per terra. M'hi vaig recargar fins perdre la consciència. Ara m'adono que em llegiren el pensament.

He perdut la noció del que m'envolta. Fa mesos, dies, potser anys que no veig la claror del sol. No hi ha cap veu que em contesti l'única pregunta que omple la meua existència: Per què. El silenci segueix les meves paraules i convisc amb la por de dormir per no despertar.

Quan l'últim so es perdé en les orelles de l'oient aquest ja feia minuts que dormia. La incomprensió de les paraules que emetia l'aparell li provocaven sempre el mateix efecte. Havia recollit la cinta de cassette a prop d'un tancant electrificat on un cartell advertia que l'entrada a aquella extensió estava totalment prohibida, cosa que no s'entenia ja que es tractava d'una superfície llisa però plena de pous que s'endinsaven terra endins i on a les nits s'hi sentien els crits misteriosos que gemegaven un mot tabú: Per què.

categoria·E

1r premi

Roger Castells Olivella

Reset

PRÒLEG: enamorats que es retroben apassionadament després de mesos, setmanes o només dies de no veure's. Gent que, malauradament, no sap mai si marxa o torna. Equips de futbol al complet que volen a alguna capital de la península per jugar l'enèsima jornada de lliga. Acabats de casar que marxen somrients al viatge de noces o que en tornen no tan somrients. Grups d'universitaris que inicien entusiasmat el viatge de fi de carrera, sense saber que, molts, en tornar, passaran a engrèixar la taxa d'atur. Famílies senceres que marxen de vacances a països exòtics que coneixen només de les fotos que hi ha en les revistes. Homes de negocis amb presses, engominats i parlant a grans crits pel *handy*. Nipons fent cues al *Duty Free* per comprar una figureta Lladró a més bon preu. Vídues riques amb amants romàntics a París o Venècia. Fotògrafs dels diaris més importants i enviats especials del telenotícies. Científics contractats per alguna empresa alemanya. Polítics grassos i demacrats. Grups de joves (o no tan joves) amb ganes de lligar-se una mulata en alguna platja del Carib. Homes amb corbata, esperant algú mentre prenen un gintònic i fumen tabac negre a la barra del bar. I dones amb pameles horribles, amb ulleres de sol *Versace*, llegint *Elle* i assegudes amb les cames creuades. Jubilats sorprenentment rejoyenits. Taxistes atacats dels nervis. Intel·lectuals que han d'acudir a col·loquis internacionals. Hostesses i pilots de vol amb uniformes passats de moda. Familiars empenyent maletes que van a acomiadar algun fill, cosí o germana. *Au-pairs* que tornen abans d'hora. I fugitius. En els aeroports sempre hi haurà gent que, passant desapercebuda, necessita fugir lluny, molt lluny.

"¿Cuanto es, por favor?", li pregunto al taxista. "Pue mí-tresientas peseta, señó", em contesta, ensenyant-me el queixal d'or que té. Li dono 1.600 ptes. i baixo del cotxe. Després de treure'm les dues maletes del portaequipatges, el taxista em desitja un bon viatge. "Gracias". Després d'entrar al cotxe i senyar-se tres vegades davant la creu que duu penjada del retrovisor, arranca i desapareix engolit pel trànsit.

Terminal A: sortides internacionals. Em poso a la cua que senyala el meu vol per embarcar les maletes. Davant meu hi ha un matrimoni italià d'uns 50 anys. "Scusa, é questa la fila per volare a Parma", em pregunta l'home mentre m'ensenyà el seu bitllet. Les meves nocions d'italià són pessimes, però he entès el que m'ha preguntat: "no, no, és més enllà. Allí on posa Alitalia, ho veu?". "Ah si, grazie, grazie", m'agraeix l'home. "Mario, cosa ha dito", li pregunta la dona una mica nerviosa. "Que deviamo cercare l'Alitalia. Ma dove é l'Alitalia? Porca miseria d'aeroporto".

"Quantes maletes duu?", em pregunta l'hostessa que m'ha d'embarcar l'equipatge. "Dues, en porto dues de grosses més aquesta bossa de mà", li contesto. "Posi les grosses, si us plau, a sobre aquesta cinta", em diu secament. La pantalleta que hi ha just davant meu mostra 47 quilos. "Senyor el seu bitllet només li cobreix 30 quilos d'equipatge. Haurà d'abonar-nos la

diferència", m'indica mentre em senyala el número 47 que apareix a la pantalleta amb el bolígraf. "Està bé, quant he de pagar?", li pregunto. "Són 2.000 ptes. per quilogram de més, per tant, ha d'abonar-nos un total de 34.000 ptes.", em respon. Marc de Déu, quina exageració!. "Accepten Visa?", li pregunto. "Sí, és clar, senyor".

Mentre pujo les escales que em duren al passadís on hi ha la porta 27, sobtadament, el panell de *departures/salidas/sortides* de l'aeroport de Barcelona anuncia que el meu avió sortirà, com a mínim, amb una hora de retard. "Senyor, la vaga dels controladors aeris està dificultant l'aterratge dels avions. En aquest moment la situació és un pèl caòtica", m'ha comunicat l'agradable noia que és darrera la finestreta d'informació de la meua companyia aèria. "Nosaltres no podem fer-hi res. Si el retard s'allargués, la companyia té previst d'oferir als seus passatgers un sopar gratuït", afegeix sense deixar-me de somriure. "De totes maneres, si el motiu del seu viatge és realment urgent, podem mirar de posar-lo en l'avió que va a Estocolm, fent escala a Madrid, i que sortirà d'aquí mitja hora", conclou.

Urgent? No sé si realment qualificaria el meu viatge amb aquest adjectiu. Més aviat, desesperadament imprescindible. "No, no, de moment puc esperar. Gràcies de totes maneres", li responc amablement.

Decideixo anar a prendre un cafè al bar que hi ha al costat de la porta d'embarc que, en principi, he de creuar d'aquí una hora i vint minuts. M'adono que tots els cambrers de tots els aeroports on he estat vesteixen armilles a ratlles i una *pajarita* amb el mateix estampat. Les ratlles de l'armilla del cambrer que m'atén, en aquest cas, són grogues pastel i negres. "Un tallat si us plau", li demano.

He pres realment la decisió correcta en acceptar marxar a treballar dos anys a Estocolm? Em servirà aquesta desconexió per refer la meua vida? Estic fugint de la foscor en la qual visc des de fa uns mesos o simplement estic amagant-me, endinsant-me una mica més en el seu terrorífic interior?

"Perdoni, que podria seure al seu costat? És que la resta de taules estan plenes", em pregunta l'home gros d'edat avançada que tinc just davant, dret, i que aguanta una tassa de cafè amb la mà dreta i porta un paraigües a l'esquerra. "Sí, és clar, seguí, seguí", li contesto, al mateix temps que, instintivament, potser per reforçar la meua bona disposició que s'assegui, enretiro, tot i no fer-li nosa, la sucrera del mig de la taula. "Gràcies".

Quan l'home gros és a punt de fer el primer glop de cafè, em pregunta a on volo. "A Estocolm. Però el meu avió va amb retard per culpa de la vaga dels controladors aeris", li responc. "Sí, és clar, a mi em passa el mateix. Jo vaig al Brasil", em comenta. Noto que desitja seguir xerrant, que vol explicar-me alguna cosa més. Considero que una conversa em distraurà i em farà oblidar, momentàniament, la meua por, els meus dubtes: "i quin és el motiu del seu viatge? Negocis?", li pregunto, fent un enorme esforç per mostrar interès. "Mmmm, sí i no. Vull dir que efectivament viatjo al Brasil per feina, però no es tracta del típic viatge de negocis de 3 o 4 dies i que es discuteix i decideix en una sala de reunions d'un enorme gratacels", em diu. Fa el primer glop al seu cafè. Crema i enretira els llavis ràpidament de la tassa. Comença a suar. "Sóc enginyer industrial i treballo per a una empresa que munta refineries petrolíferes arreu del món. D'aquí 5 dies comencem el muntatge d'una nova planta a prop de Rio de Janeiro i he de ser allí per

dirigir i supervisar el muntatge i la posada en marxa de la nova planta. Però la refinèria no estarà totalment enllestida fins d'aquí 6 o 7 mesos i jo he de quedar-m'hi durant tot aquest temps. És per això que li deia que no es tracta d'un viatge de negocis normal, m'entén?". Assenteixo amb el cap. "I ho fa molt sovint això de marxar tant temps lluny de casa?", li demano a l'home gros que és enginyer industrial i que ara es passa un mocador blanc, ben plegat, pel front per eixugar-se les grosses gotes de suor que li regalimen. "Sí. Podríem dir que, com a mitja, estic la meitat de l'any fora de casa, muntant plantes per tot el planeta", conclou satisfet. Vaja, que es veu que a l'home gros li agrada la feina que fa. És el torn de la pregunta delicada: "ha de ser dur això de marxar de casa tan sovint i estar tant temps fora, no?". Somriu, deixa la cullereta (amb la qual no ha deixat de remenar el cafè des que s'ha cremat) repenjada sobre el platet de la tassa i fa una seca picada de mans, talment com si fos el moment precís d'explicar-me una important revelació: "Aja!, això és el que tothom sempre es pensa. No és tan dur marxar de casa, deixar la família i amics aquí, ja que tard o d'hora saps que hi tornaràs i que tots ells seguiran estant aquí, esperant-te, preparats per tornar-te a acollir i seguir-te estimant. El que realment és fotut és que on viatges, a l'altre costat, no t'espera mai absolutament ningú i inicialment has de sobreviure completament sol en un país desconegut i, generalment, amb una cultura i costums diferents a les teves. Però, la veritat, un s'hi acostuma. A més a més, amb el temps sempre s'acaba coneixent algú amb qui compartir estones de tant en tant". Quin consol, doncs. Aquest darrer comentari m'ha neguitejat una mica. "I vostè, per què marxa a Estocolm?", em pregunta l'home gros. La pregunta m'incomoda, ja que no estic preparat per explicar a un desconegut els motius reals del meu viatge, de la meua fugida. He de pensar ràpidament una excusa que soni versemblant.

La veu de megafonia em salva just a temps: "ding-dong-ding. Atenció, atenció, a tots els passatgers amb vol BR7541 amb destí Rio de Janeiro, embarquin, si us plau, per la porta 39. *Passengers with flightnumber BR7541 to Rio de Janeiro, board immediately thru gate 39, please*". No entenc perquè la gent de parla anglesa que vola a Rio de Janeiro han de dirigir-se a la porta d'embarc a més velocitat que la resta de passatgers. Sinó per què aquest *immediately*, que no diuen en català?

"Perdó, però és el meu vol i he de marxar immediatament. Ha estat un plaer poder parlar amb vostè", em diu l'home gros, que entén l'anglès, mentre recull el paraigües i la gavadina que havia posat al *respaldo* de la cadira. "Igualment. I que tingui molta sort en la posada en marxa de la nova planta", li contesto. "Bon viatge", afegeix ja des d'un parell de metres de distància.

Sí, ja m'espavilaré quan arribi a Estocolm. I amb el temps coneixeré gent nova. Però és que no tinc cap altra sortida: necessito marxar per un temps lluny d'aquí. La situació darrerament s'ha tornat insuportable i necessito airejar-me, desconnectar, treure'm aquest mal gust de boca que tinc.

"Marc, marc, que falta molt perquè arribi el pare?", pregunta el nen, d'uns 4 o 5 anys, de la taula del costat. "No ho sé, Xavier, no ho sé", respon la mare amb cara de cansament. "Però que s'ha espatllat l'avió, mare?", segueix importunant el nen. "No, Xavier, els senyors que ajuden que els avions aterrin estan de vaga. Ho entens, ara?", li explica la mare pacientment. "Què és estar de vaga, mare?", insisteix en Xavier. I la mare opta per la resposta més pràctica a l'hora que falsa: "doncs que aquests senyors són uns ganduls i avui no volen treballar". "Aaaah", acaba fent el nen.

Em trobarà a faltar molta gent durant la meua absència? Està clar que no, doncs, en part, per això marxo. La mare, sí, però. Aquest matí m'ha trucat a casa i m'ha recordat que m'estima molt. "Carles, fill meu, no triguís gaire a tornar", m'ha dit abans de penjar. M'ha fet plorar. La mare sí que em trobarà a faltar. I patirà. Sé que estarà patint constantment. Sempre ho ha fet.

He d'anar al lavabo. Recullo la bossa i m'aixeco. Quan ja sóc lluny, la dona que fa un moment ha definit als que fan vaga com uns simples ganduls em fa un crit: "eh, vostè, que es deixa el mòbil!". Però si jo no tinc mòbil. Merda!, l'home gros que volava a Rio se l'ha deixat. "No, senyora, no és meu", li contesto.

"*Mea ahora a gusto, cabrón, pues sabes que vas a acabar pudriéndote en el infierno*". Aquest és el missatge que hi ha escrit just davant dels meus ulls, a la paret, i que llegeixo mentre orino. Simplement patètic. S'ha d'estar mentalment molt pertorbat per anar pel món escrivint aquestes frases "cèlebres" pels lavabos, oi? "*Púdrete tú, maldito hijo de puta*", llegeixo una mica més avall. És clar que més pertorbats deuen estar els que responen a la provocació.

Poso les mans sota el recipient, al mateix temps que estiro la palanca que em queda just davant dels dits. Repeteixo l'acció dos o tres cops. Res a fer, esforç inútil. Les saboneres dels lavabos públics sempre estan buides. La veritat, se les podrien estalviar.

Li he promès a l'Eduard que així que arribi a Estocolm el trucaré. És un bon amic, l'Eduard. "Vols que t'acompanyi a l'aeroport demà?", va demanar-me ahir al vespre. "No, vull anar-hi sol. He d'anar-hi sol", li vaig remarcar. Hauria estat horrorós que m'hagués acompanyat. Quina mala estona que haguéssim passat tots dos! "Prometre'm que em trucaràs només arribar", va afegir. També em va comentar que pel pont de la Puríssima intentarà agafar-se uns dies de vacances per pujar a veure'm. Sé que vindrà. Una de les virtuts més lloables de l'Eduard és que quan diu que intentarà fer alguna cosa, ho intenta de veres. No parla mai per parlar.

En la zona d'espera de davant la porta d'embarc número 27 està prohibit fumar. Hi ha diferents cartells que ho indiquen. L'home que està assegut al meu costat s'acaba d'encendre un Marlboro Light. No el culpo, ja que just al costat de la seva butaca hi ha un gran cendrer metàl·lic, ple de burilles recargolades. Per què coi sempre hi ha cendrers en les zones de prohibit fumar dels aeroports? Què van posar-hi primer, el cendrer o el cartell de prohibit fumar?

Va ser la relació amb la Raquel la gota que va fer vessar el got? És evident que aquell final tan tràgic va fer-me reflexionar sobre la vida que estava portant. Suposo que aleshores vaig adonar-me que necessitava oxigenar-me, reorientar-me, un cop sec de timó. I és clar, el millor, sens dubte, era optar per la solució més radical: fotre el camp, tocar el dos. "Ets insuportable, no hi ha qui t'aguanti. Ens faries un gran favor a tots si desapareguessis del mapa per un temps", va dir-me la Raquel, furiosa, el darrer cop que la vaig veure, ja fa una eternitat. Potser tenia raó.

És en Manel Martí? Sí, segur que ho és. Dues files de cadires més endavant em sembla reconèixer en Manel Martí. És un antic company d'escola. Fa com a mínim 10 anys que li vaig perdre el rastre. Recordo que no ens quèiem gaire bé. Ah sí!, era de l'Espanyol. Just quan decideixo d'anar a preguntar-li si encara és *pericu*, algú m'estira insistentment de la màniga de l'americana: "senyor, senyor, he perdut la meua mare. Que em podria ajudar a buscar-la?", em diu un nen de rossos cabells arrissats. Sorprenentment, no mostra cap símptoma de nerviosisme. I no prefereixes que et dibuixi un xai?

"Lluís, gràcies a Déu! On t'havies ficat?". La seva mare, histèrica, ja era al centre d'informació de l'aeroport quan he arribat allí amb el meu "Petit Princep" agafat de la seva mà blanca i fràgil. Quan li he dit adéu, però, el meu avió encara no era a punt.

Torno a les butaques de la porta 27. En Manel Martí ja no hi és. Millor. Encara falten, teòricament, 10 minuts per embarcar. Tinc una mica de gana. Penso que tant si embarquem a l'hora indicada com si el vol es torna a endarrerir, com a mínim, encara haurà de passar quasi una hora per poder sopar. Obro la bossa de mà que porto i busco unes galetes que he comprat al súper de sota casa abans de marxar cap a l'aeroport. Després de treure l'agenda, les ulleres de sol, uns guants de llana que la mare va comprar-me només assabentar-se de la meua decisió de marxar a Estocolm ("fa molt de fred allí al pol nord i he pensat que t'aniran bé", va dir-me. De fet, fou la seva manera de desitjar-me tota la bona sort del món), un llibre i un paquet de Kleenex, les trobo, amagades, al fons de la bossa. Són de xocolata i fan bona pinta. N'agafo tres i guardo les que queden a la butxaca exterior de la bossa per tenir-les a prop si m'agafa més gana o golafreteria quan m'acabi les tres que ja tinc a la mà.

A la pantalla que hi ha just a sobre la porta 27, la paraula "embarc" ja parpelleja. La gent, uns més ràpidament, altres amb més calma, comença a aixecar-se de les butaques i a dirigir-se, amb el bitllet a mà, cap a la porta. "Rac", fa la targeta d'embarc que l'hostessa estripa amb conveniment. "Bon viatge", em diu mentre em dona el més petit dels trossos. He oblidat el número del seient: 14B. Em sembla que m'ha tocat passadís. Abans de creuar la porta de l'avió, agafo aire i noto com el batec del cor se m'accelera. Llavors faig el darrer pas endavant. Ja no hi ha possible retorn.

Després de barallar-me durant un parell de minuts amb l'enorme maleta d'algun estúpid que no ha volgut pagar les 2.000 ptes./kg per excés de pes en l'equipatge i que ocupa tot l'armari que hi ha sobre els caps dels passatgers, finalment ("entra mala puta!"), aconsegueixo posar-hi la meua bossa de mà. "Tot en ordre, senyor?. Vol que li porti un diari?", em diu amablement l'hostessa, que ha presenciât, des de la part posterior de l'avió, tot el numeret que he organitzat amb la bossa de mà. No s'han de fer mai dues preguntes a l'hora, ja que se li dona sempre l'oportunitat a l'altre de deixar-ne una sense contestar. "No, gràcies. Porto un llibre per llegir", li contesto, evitant la pregunta més conflictiva.

La noia que està a la butaca del meu costat, a la finestra, es diu Susanna i és de Manresa. M'explica que marxa un parell d'anys a Estocolm per acabar el doctorat: les reaccions proteiques ajudades per complexes de coure durant la replicació de l'ADN en el nucli cel·lular. Llegeix a Jorge Semprún mentre escolta Lou Reed. *Satellite of love*. Ja no noto el mal gust de boca.

Després que una hostessa amb cara de sueca i amb els llavis exageradament pintats de vermell ens indiqui l'absurda postura fetal a adoptar en cas d'estavellar-nos a 900 km/h, ens enlairem.

L'avió fa un màgic gir de 180 graus. A l'esquerra, allí baix, petites, reconec les Rambles il·luminades. Estem deixant Barcelona. Tanco els ulls i em relaxo. Llavors m'adono que el dit descarat de Colom ja queda molt lluny.

categoria·E

2n premi

Cristina Pérez García

Cors auxiliars

Nostàlgia i la teva alegria

Perquè no et tinc al meu costat, fent-me preguntes a la part del sentiment en el teu estat.

Penso que hauré d'aixecar-me tres cops per a que vinguis. Tu somrius i em dius que no em preocupi, que ara he de viure per dos, però que no em preocupi.

Em dius que naixerà de blanc, com ja ha passat, com es despullen les mans, em dius que naixerà de blanc. I els teus ulls brillen d'innocència i et miro i sento que em comuniquen els ulls. Només estic per tu. *Per a Lucía*

II

No puc creure que et demanin sense sobre ni adreça coneguda. No responguis; demana'ls blanc prestat, surt amb la televisió, respira pels diumenges. No els facis cas; vessa llet de la nevera, en tetrabrik, enlloc de vessar sang. Només per als números et fas gran; segueixes sent una única i indivisible, de la mateixa naturalesa que tu. Com jo, de la mateixa naturalesa que jo. Seguim així, si us plau. No val a perdre's com un fill, no s'hi val a tenir drete com un qualsevol. La vida per a mi continua i no coneix. Sí; hi ha hagut tragèdies a la meva vida; de vegades penso que la vida té contestador automàtic només per a mi. Però no penso deixar-li extirpar res. Ni esbotzar portes obertes, com tu. No prendrà matrimonis solitaris; ni a tu ni a mi. No menjarà pipes amb els meus desitjos, ni es posarà de llarg amb la meva germana. *A Lucía*

III

Per solucionar els problemes que comencen per les costelles, crida'm. Potser no faré res, potser només acompanyaré, potser et respondré i et miraré només. I deturaré tot el que no tingui oxigen, que vingui a tu. I protegiré les teves mans amb parelles que foren amants i moriren i sempre em tindràs al cor, no importa com de lluny sigui; sempre vindré. Et sentiré amb sentiments de llet; senzilla i innocent. No podré més que telefonar-te des del tu que hi ha entre nosaltres. I arribarà el moment en el qual (ens) portarem el cor a coll-i-be o a cor-i-bé... *A Lucía*

Manaments alternatius

Ama el proïsme com a tu mateixa i l'escrit com a espècie protegida. En resum: Ama l'escritura per sobre de tot.

V

M'acomio de tu amb un pa sota el braç; m'enamoro en deixar les portes dels hospitals obertes. M'enamoro de tu sense aturar el meu marcapàs de vida. (De vida tal com la visc).

VI

Crec que sí he fet un forat suficientment profund per arribar al cor per camins secundaris. M'agraden aquests camins secundaris; em permeten degustar i gustar-me.

Perquè t'he tingut tant de temps sota el pa, t'estimo. Perquè he comptat el temps en rellotges al pa, perquè t'he esperat prop dels hospitals; t'estimo. T'estimo perquè t'he conservat a la meua temperatura, fins i tot en els pitjors moments. Perquè no crec en els terminis ni en els abecedaris si no puc aplaçar-los en cos i ànima. Potser puguis arribar a qualsevol habitació amb vistes, però només voldria triar-me per a tu perquè sé com sóc i que sóc meua prop. Vaig tenir amor al bany Maria, amb els pares i ara t'estimo des d'un bany propi, que no sé com es dirà, però serà teu.

VII

El teu cos lent ple de pergamí i ma-soledat. Junts; tu, enamorat de mi. Sense que jo hi fos, però just abans... abans sentia el teu sabor a habitació sola i a sola-habitació, dins teu. Sabor de presència d'home, sabor, el teu sabor preparat, desitjant-me. Em volies a mi, t'estiraves per mi i jo ho sabia. I, mentre sóc lluny de tu, et queda, m'has dit, el teu pergamí lent a ma-soledat..

VIII

Puc inaugurar tantes veus com vulgui: puc estar sola per on s'ha de néixer i imaginar-te aquí perquè et vull de nou.

IX

Són uns perduts, els sentiments. Però m'agraden així; m'agrada desitjar-los als teus llavis i buscar-los al final dels nostres besos. M'agrada topar-me amb ells, dintre meu, quan sabia que m'hi toparia. M'agrada besar-los quan s'ha acabat la llet, quan ja ens hem besat i on neden fins a la nostra respiració. I capgiren el llit i es tornen naturals com la vida al carrer. Són uns perduts, els sentiments, però m'agraden així.

X

No he pogut oblidar l'amor propi. Aquell cop que em vas estimar, com si em fessis un record. Dient paraules d'amor. I em vas donar un petó intravenós, que va començar pel cos i acabà besant-me l'ànima.

I et sento. La teua veu em fa prendre la set en va. Em fa buscar petroli, em fa limitar al nord només amb mi mateixa i em fa veïna del pa. T'estimo com a moneda de canvi amb mi mateixa. T'estimo com a pensament amb mi quan penso, com a poesia del cor: electrocardiograma.

XI

T'estimo en parella i sol. T'estimo des de la bellavista del cor. No puc oblidar que em toques els pits, relleisques amb saba teua pel meu estómac i regires el llit, o el que fa de llit, més a baix. Em beses amb la vida del dia i sento la teua essència.. Tenim un amor i tenim la roba usada, (el

que em quedo quan ens hem tingut). Primer, sadollo el desig i el faig anar en bicicleta. El desig em pren mesures, el desig té permís de parts, d'obres, en mi.

XII

Vine amb raïm nou, que no sigui del que es pren en acomiadar l'any.

XIII

No vull perdre't en ascensor ni vull fingir que llegeixo quan estic vivint fins al final. No vull ocultar el desig perquè vull acabar-lo en hospital. Vull que quedi més baix que el llit, i que em dugui a tu com un ser labial, tot amor i sexe tou. Vull aprofundir i lligar el cor de trompes, per estimar-te només a tu i fer l'amor fins tard, amb les mesures amples, per a què no ens tibi mai.

XIV

Sóc jo i he fingit un atac al cor, per l'esquena, i és que vull enamorar-te i, un dia, ja veuràs, el faré real: faré un atac al cor, ple de poemes, i tu m'estimaràs i naixeran poemes i més vida per posar-nos-hi a sobre quan fem l'amor. Sí. Faré un atac al cor. I serem tu i jo.

XV

No sempre he pogut odiar els semàfors. Però sempre he mudat de pell quan m'estimaves. Sempre he canviat les dents de llet pel que s'ho valia. I n'estic satisfeta. He estat hermafrodita de sentiments; profunda i veritable, però, sobretot, jo mateixa. He canviat les respostes per penetrar-me; ésser amb mi i estimar-te a tu, apropant. Apropant, que és com funcionen els meus sentiments. Sempre he mudat de pell quan m'estimaves i t'he estimat tant. Potser creus que allà on sóc no cal mudar de poesia. Jo crec que sí; tu t'ho mereixes i jo i la vida. Em cals tu, viu com tot el que ha d'acabar-se; em cals tu, viu a força de pagar la llum i de cordar sabates. Em cal estar-me al camí amb la meua vida i canviar-li l'hora quan ens estimem.

XVI

Quants cops he preferit l'amor, amb h de tu. Quants cops trobar-te pels tombants, a fer de dos rombes. Instal·lar-me a fons i despentinar-te amb la meua vida.

XVII

No hauríem d'haver tingut el permís de conduir a la sang, però obríem el cor-què-vols i arrossegàvem les escales per la nostra personalitat.

Érem culpables de seda, teníem dents al cor (érem sensibles i tendres i no ho deies, com jo ara). I sempre, sempre, quèiem en dijous seguit; sempre amàvem.

XVIII

"Estima'm, perquè sóc la materna i la vida materna no espera" -em digué el meu interior- i em vaig despertar a la consciència i vaig començar a viure'm.

XIX

Puc encendre els encenedors amb la meua vida secreta i perdre vida per les taronges partides, perquè no tinc ningú. Puc, tot i això, ser interna com una amant sense telèfon i viure en parella. Però em fa falta un home a l'hora. A la seva hora; a la meua. A l'hora. Et necessito per sentir l'hora de cafeteria dintre meu, per sentir-me alleugerida, amb gana d'una hora de menjar pròpia; única. Sí; tinc mirada i un món però també cantonades i anys i pasqua i el que sigui partit pel mig, el que sigui, però partit pel mig, perquè no tinc la persona amb qui ho he partit.

XX

Em fa falta una porta per sentir-me oberta. Per a no sentir la mort. Em fa falta una paraula enlloc d'una farola, i un principi de gana sense sostre. Em fa falta un seient buit entre dos, una pastisseria tancada, una oportunitat amb cabell negre, un llit obert i l'amor que s'hi amaga sota. Diguem que em cal algú com tu, començant des de fora.

XXI

(A la cafeteria, assegudes en una taula,) et pago una ronda de la meua ànima, que per això ets la meua millor amiga.

XXII

Sento alguna gent parlar. Sento que tu em parles. Però les paraules es diuen per un altre costat. No em dius il·lusió ni set d'arròs o esperit-cinta. No m'has dit res encara perquè, dins meu, arribis a setembre. No m'has ficat els ulls per sota de la faldilla i els dits per sota de la pluja. No m'has aturat per favor des de fa molt de temps, ni has passat a millor vida, sobre meu, o bé xerrant, estant junts com a home i dona i fent-nos el boca a boca de l'ànima.

XXIII

Vull posar el peu d'una escala, vull enamorar-me per amor. Vull domiciliar l'amor i que t'arribi la factura del meu amor i vull domiciliar el meu primogènit, que és tenir només amor i res més que amor.

XXIV

Sóc vertebrada, però no només perquè tinc ossos, sinó perquè tinc cor i sentiments de cor.

XXV

No puc donar-te amor per amor, és massa poc. Sóc el nadal, l'antiguerra d'amor i el que li fa la guerra, però guerra d'amor. Jo visc donant-me amor per mor i jo vull estimar-te amb més que això, perquè l'amor per amor ja el sóc jo. Ja el visc jo.

XXVI

Estic sola al principi dels braços. He interromput el pit quan m'ho era tot. He tingut els llavis del sí i me l'he donat. He començat a caminar seguida pels anuncis i m'he donat el meu primo-

gènit, nascut de mi, després he educat i barrejat els ulls i n'has sortit tu. T'estimo. Vés-t'ho dient en ser batejat.

Què em demanes

Què em demanes per voler-ne sense que sigui nadal. Per avançar-me tots els nadals que em deus; perquè no t'he conegut encara i el que tinc per cobrir-me no m'arriba ni a l'ànima. Digues; què em demanes per comptar les meves ovelles, per tenir ossos al cor, per fer-lo voler-me; per donar-li tots els seus òrgans i ossos. Què vols a canvi de voler-me a mans plenes; per omplir-me de mans encara que hi hagi gent mirant. I també per donar-me el canvi de la teva vida en petons. Digue'm, què demanes. Però dóna'm crèdit.

XXVIII

Que per què t'estimo. Perquè has aconseguit sumar zeros, en el meu cor. Perquè et perds dins meu i sé on ets en tot moment. Perquè t'has guanyat la meva estimació sense suplències de cor. Te l'has guanyat a pols. *A Lucía*

XXIX

No puc obrir un bes, si no és teu. Si és teu, li faré la **besàrea** (cesàrea dels besos); et besaré de nou i recordaré la teva pell i el moment.

Fes-me la **besàrea**; besa'm obrint el bes i fent-lo actual per sempre, ple de tendresa, passió i tacte.

XXX

Quan senti que no puc obrir més que els armaris, serà el final; ho sé.

XXXI

Potser que no siguis el primer bes que compleixo, però ara que sé com es fa, no seràs el darrer.

XXXII

Jo voldria descobrir mans noves que, als teus llavis, portessin a la llum i a l'atzucac on tu comences. Voldria dissimular l'anyell del cos (dona) en mi i ser per a tu amiga de quan la nit s'omple al pit i anar en cotxe nou i xerrar i mirar-te als ulls, fins sentir com, des de l'atracció primera, vaig fent tard no sé on del meu cos de dona. Durant temps, jo només he fet pa dins meu, del que no es menja, i l'he emmagatzemat en mi com tarda assolellada al meu pis petit. Jo he fet un solitari amb els meus llavis, aprenent a ser dona, per a mi i ara per a tu: voldria que tu posessis els teus, parlant de tu en els besos, com només tu podries. El meu home, segur, expert i jove. Els imagino sense despertar, mullats. I hi seràs un noi en pràctiques, amb l'L mullada i sentida. Jo t'estimo, de dona a tu, home.

Jo vaig arribar sobre peus de plom i et vaig adorar quan sentia el maig que no s'acaba i vaig deixar -fa molt- de plorar cap endins i he robat llit al mar i la pluja i he naufragat cada cop dins teu estenen-t'hi el meu nu de rosa equivocada. I crec que no m'he equivocat encara.

XXXIII

Tens un cel amb pèrdues teves i nedes sense mi, entre la gent. Per un moment les nostres mirades van mirar-se i van ser com una pila de cartes sense adreça, només amb bes postal i perdudes en nosaltres, que no ens concixíem. I jo sempre recorria llibreries vulgars -que no són de dona-; i les Rambles i Rda. Universitat. A casa, vaig descobrir que la dona en mi es despullava de llavis però també era algú que existia i feia feines de casa a la llar interior. Fent, llegint, sentint, en contacte amb el món i amb mi, a la vegada. Jo ploraria fruita després de tu. Naixíem amb cova i sense cova. Ens vam conèixer. I vaig començar a amar-te des de la trinitat estesa a l'aire, quan érem junts.

Apunts
sobre Pere Ribot

Apunts sobre Pere Ribot :

Els textos que vénen a continuació són obra d'Albert Calls i Xart i s'han extret del llibre *Laetare*, publicat per Oikos-Tau el 1998.

Les imatges de Pere Ribot són de Josep López Viñals, extretes, també, de *Laetare*.

Pere Ribot, el compromís amb la paraula

La vida d'un poeta és molt més dura del que la gent es pensa. D'una banda, perquè qui escriu versos, amb una certa voluntat de superació, lluita de forma tenaç, sovint, contra el paper blanc i contra si mateix, per donar com a fruit quatre mots escrits en negre sobre blanc que moltes vegades no passen més enllà de l'anonimat. De l'altra, perquè no és fàcil trobar satisfacció en un art tan ingrati com el de l'escriptura, en un país com el nostre en el qual es llegeix tan poc. Només uns pocs literats arriben a la glòria del reconeixement popular, i molts, han de passar per un camí ple de problemes i ingrituds, havent-se de pagar les edicions dels llibres, moltes vegades, i descobrint les múltiples penúries que comporta la tasca d'escriure.

A aquesta càrrega que normalment arrossegueu els escriptors catalans (més gran encara per als poetes), mossèn Pere Ribot, sens dubte un dels millors poetes religiosos del segle XX, n'hi afegia dues més. La primera, la de religiós, en un moment de la història de pèrdua de fe, força dur, m'atreviria a dir, per als que són creients. La segona, la de nacionalista, en uns moments també durs per als que creuen que Catalunya serà algun dia tan rica i plena com lliure.

I tot aquest pes, mossèn Pere el duia a les seves espatlles, com tots el que el van conèixer saben, aguantant-ne l'esforç amb plena satisfacció, amb un somriure als llavis, un acudit per a cada ocasió i una mena d'aura d'espiritualitat que s'encomanava a tots aquells que, per un motiu o un altre, s'acostaven a aquest home, avui ja de dimensions que podríem dir mítiques.

Pere Ribot, home tan humil i senzill com d'ànima immensa, va dur tan bé aquestes tres càrregues que, fins i tot, els no-creients, han trobat, en els seus poemes, en les seves paraules, en la seva vida, un lloc on abeurar-se espiritualment en aquests temps tan dolents per a la lírica i la mística, dolents per a tot allò que no sigui materialisme. Les paraules tensades, calibrades, del capellà de Riells, són fines sagetes que disparen certers dards. I fent un símil amb els arquers Zen (Ribot no defugia elements del budisme i la contemplació oriental): els seus poemes són alhora, arc, fletxes, diana i arquer, atès que tant l'escriptor com el lector se senten part, així, amb la seva lectura, d'una poesia globalitzadora, àtom d'un únic cosmos que ho abasta tot i que és, per als humans, el més gran enigma: Déu. D'altra banda, no és sobrer afirmar que en Ribot, vida i poesia, són indestriables. I aquesta premissa la destil·len els seus treballs, tan poètics com en prosa.

Un altre aspecte important d'aquest genial vilassarenc és que va saber convertir Riells en un mite de dimensions similars a la Sinera d'Espriu. Ja ningú que s'acosti a aquest bell paratge del Montseny, podrà deixar de sentir-hi la presència del sacerdot poeta, que s'hi va integrar per projectar-se des d'allí, amb la seva tasca, arreu dels Països Catalans.

M'he preguntat diverses vegades sobre els secrets de la poesia d'en Ribot. Té valors tan fermes com l'atemporalitat o el saber trobar l'essència de les coses, un pòsit de l'ànima que tot lector sap retrobar i que en aquest recull que recuperem avui, el primer del poeta, *Laetare*, publicat el 1935, ja s'hi veuen marcadament definides les claus que determinen el conjunt de la seva obra. Ribot, a més, estimava amb passió la seva triple vocació d'escriptor, religiós i català i ens la va saber transmetre a moltes persones d'una manera única, diria.

Una manera d'acostar-se a la vida de mossèn Pere és per mitjà de l'excel·lent llibre de converses escrit per Josep Miquel Modolell i editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat, que va presentar-se a Vilassar de Mar, amb la presència de l'autor i del biografiat, durant l'any passat. *Converses amb mossèn Pere Ribot* és el títol d'aquest nou treball de Modolell -escriptor i divulgador de la història local de Cabrera de Mar-. Una proposta que té com a objectiu principal el fet de recuperar la figura d'un personatge tan emblemàtic per a la Cultura Catalana contemporània com és el Mossèn, que el 1997 -l'any de la seva mort- va rebre, també, nombrosos homenatges per tota una vida dedicada a la religió i a la literatura.

El treball que desenvolupa Modolell en les *Converses* per mitjà d'una arma que pot ser molt eficaç, i incisiva, l'entrevista, acaba bastint un interessant apunt biogràfic sobre Ribot, vilassarenc que Salvador Espriu va definir com "el millor poeta catòlic d'aquests temps". El llibre del cabrerenc també mostra com el sacerdot va ser un personatge simbòlic per a nombrosos catalans, per la seva particular aportació vital i una filosofia existencial pràcticament única. En l'apunt biogràfic del Mossèn s'hi destaca la seva important obra literària, en la que és meritori el conreu d'una poesia espiritual, però de registre força contemporani i allunyada del que és habitual i tòpic en la poesia religiosa carrinclona.

D'altra banda, també, en el llibre editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat, es passa revista als principals punts de referència de la trajectòria vital de Ribot. Així, s'hi tracta des del seu naixement fins que va entrar al Seminari, el temps de la guerra del 36, la seva tasca com a religiós a Cabrera, Vilassar de Mar i Sant Martí de Riells, al Montseny, la Festa Poètica celebrada el 13 de juny de 1954, les nombroses personalitats de la vida cultural i política que van passar per la seva Abadia o la seva important activitat com a poeta, prosista o fins i tot polític, compromès amb els ideals catalanistes en uns moments ben difícils per a la nostra llengua i cultura. Modolell -que ve desenvolupant d'uns pocs anys ençà una intensa tasca com a investigador de la història local- no ha escatimat esforços perquè ha anat resseguint la vida de Ribot a través de les seves paraules i les seves obres literàries: "per poder seguir la seva trajectòria com a narrador, poeta o prosista, vaig recórrer les llibreries buscant els llibres que em faltaven, però només n'he trobat un i en les biblioteques públiques només n'he vist quatre. En cap moment no vaig pensar que això de les biblioteques pogués succeir, més quan per a Salvador Espriu, el Mossèn és el millor poeta catòlic d'aquest temps, i després d'haver escrit més de

trenta llibres i d'atorgar-li la Creu de Sant Jordi per la seva contribució a conservar la nostra identitat nacional en una època plena de dificultat", explica l'autor.

I afegeix també dues idees que reflecteixen el perfil exemplar, humil i honest del poeta religiós. Una és que afirma: "sort que a la llibreria Catalònia em van atendre bé i em feren a mans dos llibres. M'animaren a continuar i a remenar llibreries antigues, tot i dir-me que em costaria de trobar-ne, per estar esgotats. Cal tenir en compte que el Mossèn molts se'ls editava i a voltes se'ls distribuïa. Catalònia, per al Mossèn, era a Barcelona un punt de reunió amb els amics i m'han deixat llegir tot un munt de cartes que guarden escrites per ell. (...) És que tampoc no ha guardat cap exemplar d'algun dels seus llibres que ha escrit, ni tampoc dels que ha prologat".

L'altra idea que apunta Modolell sobre Ribot és que "no és un personatge ardit, valent i agressiu, sinó un sacerdot -un home- ple d'humilitat, que tot i fer grans coses, perquè grans coses ha fet, no ha anat mai pregonant-les, ni se n'ha aprofitat mai. Fent xerrades el veig igual que quan era el vicari de Cabrera, quan torna de la guerra, quan accepta ser rector de Riells, quan la gent s'acumula al pati de l'Abadia tan sols per veure'l, quan l'aclamaven pel fet d'escriure en català, o quan la gent corria a les llibreries a buscar el darrer llibre editat, tot i trobar-lo sol a vegades, tristament sol".

A aquest treball de Josep Miquel Modolell es pot remetre tothom que vulgui aprofundir en la vida i el pensament de Ribot d'una manera clara i entenedora. Llegir-lo pot ser un bon punt de partença per conèixer o retrobar Pere Ribot.

L'home de la pau interior

Mossèn Pere Ribot va néixer a Vilassar de Mar el 21 de febrer de 1908, i per tant va viure la desfeta i la represa de Catalunya, un període històric, aquest, que tot i resumir-se en tres ratlles suposa molt, massa, per als catalans. Jo, particularment, el vaig conèixer fa sis anys, amb uns companys escriptors de Cabrera de Mar, quan vaig anar a visitar-lo a Riells per primera vegada. Inicialment em va impactar molt el seu esperit optimista i la pau espiritual que destil·lava per totes bandes. Sorpresivament, en identificar-me, Ribot va donar-me referència de la meua família i demostrar-me com, tot i viure allunyat, estava al dia del que es feia culturalment a Catalunya i també al Maresme. Era una bona mostra de com es pot viure exiliat en un paisatge natural sense deixar de banda el que passa fora. Els expedicionaris vàrem passar tot el dia amb el Mossèn, amb la sensació -penso jo, compartida per tots els membres del grup- que havíem estat tota una vida amb aquell home, que despenia una plenitud inabastable.

Va ser a partir d'aquella trobada que vaig descobrir també l'extensa obra literària de Ribot, guanyador del premi Óssa Menor (antecedent del Carles Riba) i autor de singulars i nombrosos reculls. Del Mossèn, la sagaç ploma de Josep Pla ja havia destacat -tal com recull Modolell en el seu llibre biogràfic-: "A vostè l'hauríem d'apreciar per haver reaccionat contra la poesia facilista -falsos Verdaguers, imitadors de Sagarra- que tan abunden en la nostra poesia". I d'altra banda, el gran poeta Marià Manent va dir d'ell: "La vostra poesia ha arribat a un admirable punt de maduresa. Fins i tot diria que us heu creat un estil, un estil vostre inconfusible".

De fet, la millor obra de Pere Ribot és tota una vida dedicada al compromís amb els mots: ja sigui com a religiós predicant la paraula de Déu, un ésser aquest que Ribot, en el seu retir de Riells, va anar descobrint i estimant dia a dia a partir d'una intensa vida al mig de la natura i amb

la cultura com a estendard; ja sigui en el conreu de la paraula poètica, de la que en resta una llarga nòmina de títols: *Laetare*, *Llengua de Foc*, *El Pont de l'àguila*, *Si el gra no mor*, *Llevat d'amor*, *El crit del desert*, *El Montseny*...

La seva mort física, l'agost de l'any passat, no l'espirtual, ens va treure l'ocasió de fer el gran homenatge que havíem parlat de retre-li a Vilassar de Mar, el poble, junt a Riells, que més va estimar. La crida que durant la presentació de *Converses amb mossèn Pere Ribot* va fer-se, i que van recollir l'entitat Amics de Vilassar i l'editorial Oikos-Tau, qualla ara en aquesta reedició de *Laetare*, un dels millors homenatges que es pot fer al sacerdot i poeta, atès que els seus poemes -i més el primer recull que va publicar-, són pràcticament impossibles de trobar. Amb la reedició podran arribar, doncs, a l'abast de qui vulgui llegir-los. Hi ha la intenció d'anar afegint, a aquesta col·lecció, nous títols amb llibres del sacerdot. A més dels poemes de *Laetare*, el lector hi podrà trobar dos textos sobre Ribot de Josep Miracle (un nom propi de la Cultura Catalana de la Represa) i Josep Miquel Modolell. També la introducció de qui signa aquestes ratlles, per orientar el lector en l'edició, així com una entrevista que vaig fer al Mossèn ara fa uns pocs anys i que penso que té plena vigència per l'atemporalitat de les preguntes i permetrà, a qui no el conegui, apropar-se al pensament i la filosofia existencial tan particular de mossèn Pere Ribot.

Finalment, voldria concloure el meu text amb uns versos del poeta que vaig llegir en l'homenatge que li vam fer a Vilassar de Mar, després de mort, prou aclaridors de com era en vida. I amb aquests mots jo voldria recordar-lo per sempre:

“Conec l'alegria
d'una font invisible, en el pur
reialme del cor, i en el mur
del meu íntim casal. El nou dia”.

Entre la creu i el poema

Albert Calls entrevista mossèn Pere Ribot

Mossèn Pere Ribot, amb 84 anys i mig (tal com diu ell) manté la flama d'aquelles persones que saben aixecar-se cada matí amb bon humor i arrossegar el dia fins que comença el següent, assaborint tot el que la vida li porta el seu personal i particular exili a Riells. Aquest capellà, nacionalista de mena, compromès en la defensa de la llengua catalana, marxà una vegada al Montseny i l'ha convertit des de llavors en el seu reduït i en lloc de peregrinació de polítics, fidels i intel·lectuals que van a visitar-lo. El mossèn no ha deixat mai d'escriure poemes i té una extensa obra en aquest sentit, ni d'escriure sobre el seu estimat Montseny, ni de fer ioga quan es lleva tots els matins, activitat que confessa que no abandonarà fins que es mori. Parlem amb ell en aquest paratge tan bell i màgic envoltats de la màgia dels boscos, la mateixa màgia que hom troba en els textos d'aquest home tan senzill i afable. Ribot és la confluència entre la creu i el poema, la religió i el patriotisme, el combat i la lírica...

P.- Són molts anys de capellà. Què recorda dels seus inicis com a religiós al Maresme?

R.- Van ser l'any 1933, a la primera parròquia que vaig estar va ser la de Cabrera de Mar, de juny a octubre. Va coincidir que havia de fer el servei militar i pagant quotes, en aquell temps eren dues mil pessetes, podies triar el lloc que volguessis, vaig triar Mataró. Cada dia anava a peu de Cabrera a Mataró a la caserna, pel Camí del Mig. Quan acabava, el migdia a les dotze, em posava la sotana i pel Camí del Mig anava caminant també cap a Vilassar de Mar, passant pel Cros, a casa dels meus pares i germans a dinar... Mare de Déu, quins temps!

P.- Sempre ha corregut el mite de què va venir a Riells motivat per causes polítiques, que va ser castigat, vaja, malgrat tot vostè l'hagi desmentit també més d'una vegada...

R.- Després d'estar a Cabrera vaig ser vicari de Capellades, que és a prop d'Igualada i tenia moltes fàbriques de paper. Poc abans d'esclatar la Revolució va venir mossèn Francesc Fradera i Vallès. Al cap de quinze dies esclatava la Revolució i ell es va amagar amb mi, a casa dels meus pares a Vilassar. Vaig pensar que el comitè roig mai creuria que un capellà s'amagués a la casa d'un capellà i va funcionar. Després, va anar cap a França i jo també. En acabar la guerra van fer rector aquest arxiprest de Sant Celoni, que sabia del meu tarannà i em va oferir la possibilitat de venir aquí a Riells, un raconet que si no venia jo potser mai més tindria capellà. Vaig venir-hi l'any 1941 i encara hi sóc. La meua posició va ser sempre que la soledat i el silenci afavoria la conspiració i la reacció contra el franquisme. D'això en dic presència i resistència, i molta gent s'hi va acollir. Els militars no gosaven agafar-me perquè la sotana era un distintiu de capellà. Jo me'n vaig aprofitar. La gent deia que estava castigat quan no era així. Inclús vaig pujar de cate-

goria ja que vaig sortir rector. Jo des de llavors he anat fent. Vaig muntar uns Jocs Florals i rebre la cultura catalana. Una vegada va venir la policia i inclús em van amenaçar que "me pegarien un tiro". Jo els vaig dir que si em tocaven, al cap d'un temps ho sabria la televisió de Londres i ells se l'empalmarien... Van quedar parats... (Riu).

P.- *I vostè aconseguia progressivament que el Montseny fos un veritable monestir que acollís pelegrins de tota mena, oi?*

R.- Sí, per exemple, un dia a Barcelona, al Bisbat, vaig veure una munió de capellans parlant. Al mig d'ells hi havia mossèn Antoni Batlle, creador de l'escoltisme català. Es queixava de què ho tenia molt negre per celebrar misses de campament amb els seus nois escoltes, perquè havia vingut una vegada la Falange i els va foragitar. Jo els vaig proposar de venir al Montseny a acampar -on estarien més tranquils- i van venir...

P.- *El vessant literari mai l'ha abandonat, fins i tot es podria dir que al seu treball com a religiós i resistent defensor de la cultura catalana sempre hi ha hagut lloc pels seus llibres, pels seus poemes. Mossèn Ribot per damunt de tot és un poeta?*

R.- Bé, entre les meves activitats sempre hi ha hagut una preponderància per la literatura. L'any 1950, un grup d'intel·lectuals de Barcelona va crear el premi Ossa Menor al millor llibre de poesia catalana. De 61 participants jo em vaig endur el premi amb *Llengua de foc*. Vaig guanyar 25.000 pessetes que vaig gastar en l'altar de pedra d'aquí a l'ermita. Fins ara he tret vint-i-un llibres de poemes, un del Montseny amb fotografies i ara en preparo un de Palestina.

P.- *Parli'ns d'això. Va visitar Palestina doncs?*

R.- Aquest llibre que faré es dirà *Cop d'ull a la terra de Crist*. Tot ve d'un reportatge que em van encomanar i que va permetre que estigués deu dies a Palestina. Malgrat tot va ser molt poc temps. Entre agafar l'avió i arribar a Tel Aviv ja havia perdut dos dies. Em va marcar molt perquè era una cultura diferent que d'entrada no comprenia. Tots els àrabs tenien por, ja que aquell temps era el de la Guerra dels Sis Dies. Recordo ben clarament una nena d'uns 10 o 12 anys amb una metrallera. Això em va colpir molt. Vaig poder visitar diversos indrets bíblics, tot i que el terreny havia patit una important transformació, lògica amb el pas del temps. Vaig voler anar al pou de Jacob i em va ser molt difícil per les batusses que hi havia. M'he quedat amb la idea que els àrabs se sentien molt humiliats. Per altra banda, els jueus, en poc temps van fer el Parlament, l'Hospital, la Universitat i canalitzar l'aigua del Jordà en xarxes, per convertir un erm en un jardí. També em vaig adonar que als jueus no els interessa gens la figura de Jesucrist, per a ells és un mite. Per trobar el clima de Crist has de fer un salt de dos mil anys enrere, trobar el paisatge primitiu.

P.- *Vostè viu al mig d'aquest paradís que és el Montseny, pateix -com tots els paradisos propers a les ciutats- una invasió de turisme de cap de setmana?*

R.- Tots els nostres bells paratges pateixen algun tipus d'invasió, s'han construït massa torres on no s'havien de construir. Sortosament al Montseny hi ha un Patronat que ha prohibit fer torres i es conserva d'aquesta manera un paisatge verge. No seria Riells si no. Algunes masies s'han refet i ve gent el cap de setmana, són els que en castellà en diuen domingueros, gent que només ve a dormir i no els interessa res del paisatge, ni l'església, ni cap motiu folklòric... no mantenen doncs cap relació amb el paisatge. Als hostals ve molta gent que a l'estiu no sap què

fer. En canvi, he descobert gent -molt pocs- que els han operat i vénen a descansar i dormir força, menjar una mica i passejar. Aquí és el lloc ideal per fer-ho.

P.- *Pensa que l'església catalana ha adquirit un compromís prou important pel que fa al tema nacional? Ho dic per totes les recents afirmacions fetes pels bisbes com el de Solsona sobre el tema del Concili Català.*

R.- En Deig el conec de quan era capellà, ha estat molt valent perquè lluita per desmarcar-se de la Conferència Episcopal Espanyola, que té tot el dret perquè no és la nostra. Diuen que no és prudent. Encara hi ha por de la por però. Què és que ho prohibeix? En Franco encara és viu.

P.- *El propi abat Escarré havia vingut al seu reducte, configurant així un nom més del llarg llistat de personatges que han trepitjat Riells...*

R.- Venia aquí a casa. Una vegada el seguien des de Montserrat. Passant per Montcada un cotxe, a Riells un altre... eren cotxes que el controlaven i en arribar aquí dalt duia una corrua. Ell en arribar els va donar les gràcies per acompanyar-lo (riu). S'hi trobava bé i podia descansar. Deia que aquí venia a rebre visites, a descansar i a escriure. La humitat de Montserrat no li anava bé pel cos, en canvi aquí el clima li era benigne. Va venir una vegada amb tres monjos, un d'ells era metge. Va sopar molt bé. Normalment no podia dormir i aquí ho va fer tan bé aquell vespre que es va despertar molt tard. També venia gent a veure'l.

P.- *I molta més gent que ha vingut...*

R.- Sí, molts, per exemple en Benet, que va venir aquí varies vegades. L'últim cop va venir amb la Montserrat Roig. Jo la vaig casar aquí i la vaig descasar. Perquè ho portava el seu pare Tomàs Roig i Llop. A la Montserrat Roig jo ja la coneixia de petíteta, quan anava a casa del seu pare i es respirava un clima de triomfalisme franquista. Al cap d'un any del seu casament es va separar i em van cridar al bisbat perquè hi portés l'expedient. La llista de gent que he conegut aquí és molt llarga, són molts anys...

P.- *Però parlem de literatura. Va començar a escriure per salvar els mots, tal com va dir Salvador Espriu. Què el va motivar a iniciar-se com a escriptor?*

R.- Vaig començar a escriure als 14 anys. M'agradava el català. Vaig aprendre de memòria el català aprenent el llibre *Eloquència catalana*, fet per un valencià, això va ser a l'escola nacional de Vilassar. Després vaig escriure al "Patufet", a "La mainada", "L'eixerit", "Diari de Barcelona", "Diari de Mataró", "Pensament marià"... vaig anar escrivint, a "Joventut catalana"... Després vaig situar-me davant la poesia catalana volent desmarcar-me d'aquesta poesia fàcil de mossèn Cinto Verdaguer, per fer una poesia catalana catòlica universal per a minories. I així ho he fet. Em van donar el premi Josep Carner amb el poemari *La pedra a la veu...* Després em van donar el Sant Jordi, el Jaume I Ciutat de Barcelona i el premi Montseny, l'any passat. Per aquest darrer em van donar un milió de pessetes que van servir per eixugar deutes (riu). Allò que deia el pare Claret: "Em vull morir sense pecats, sense diners i sense deutes". Vaig anar fent. En sortir el meu primer llibre de poemes l'any 1935, la penya de l'Ateneu va dir que teníem el Paul Claudel (un poeta francès) de Catalunya. Inclús vaig fer teatre. Al cap de poc va venir la guerra i ens vam dispersar, alguns van morir. Vaig dir al "Serra d'Or", en una entrevista que em van fer que "podran arrencar però no desarrelar", calia esperar contra tota esperança com Abraham. Hem arribat a una certa normalitat, tot i que no és normal del tot.

P.- *I del futur de la nació catalana, Mossèn, com veu la situació actual de Catalunya des del seu petit racó de món?*

R.- Hi ha una lluita i un que és valent, en Colom, el de les sis ales, que li diuen, em sembla que li és padrí l'Heribert Barrera. És molt atrevit. Ha fet dues cartes, a convergents i socialistes dient que la cosa no va bé. És clarament independentista. A Josep Carner, en temps de Primo de Rivera, li van dir si era independentista, ell va respondre que no, l'altre insistia que sí. Carner va reblar la conversa dient que no és que fos independentista perquè ja s'havia separat.

P.- *I la joventut, que sempre és la llavor del futur. Com veu vostè la joventut catalana actual, evidentment molt diferent de la que fa uns anys va protagonitzar una certa lluita política i cultural?*

R.- La veig molt desorientada la joventut. Pesa més el blat dels castellans que no el dels catalans. Quaranta anys de franquisme han fet molt de mal i costarà reaccionar. Conec un home que és de Múrcia que s'ha adaptat a Catalunya molt bé. Hi ha qui és de fora i s'ha adaptat a la nostra situació. És qüestió d'anar esperant, els castellans tenen molts fills, mentre que els catalans no, inclús en les situacions lingüístiques priva el castellà.

P.- *Malgrat tot, cal tenir esperança com vostè diu o com es desprèn de la seva obra?*

R.- Catalunya té un contrasentit. L'11 de Setembre no hauria de ser una festa, hauria de ser un funeral. Som d'esperit semita o jueu, un poble contingut. Tan de cop pugem com caiem. Ja ho va dir en Companys que cauríem i ens aixecaríem de nou. Arribarà el dia que serem independents, però jo ja no hi seré segurament.

P.- *L'Església pateix un fort moment de crisi, el seu missatge -en alguns casos involucionista- contrasta en una societat on primen els valors materials. Hom té la sensació que no ha sabut adaptar-se als nous temps...*

R.- Això ve de Constantí, l'Església va patir nou persecucions i Constantí, fill de Santa Elena, va donar llibertat a l'Església l'any 313, però era un murri i va veure que la unitat de fe de l'Església afavoria també la unitat de l'estat. Vull dir una unitat de fe tan gran que alguns anaven al martiri. Es configuraven, al poder, així, els tres braços: el polític, el militar i l'eclesiàstic, que feien l'estat. L'Església va perdre aquí la llibertat espiritual. Jo, particularment, penso que l'Església Catòlica ha de viure de pobresa austera però amable. L'any 1950 vaig visitar Sant Pere del Vaticà i vaig veure que no era el camí de Betlem sinó un poema arquitectònic de Miquel Àngel. Això no vol dir que hàgim de ser uns miserables, però encara hi ha aquesta derivació del constantinisme. S'ha de tornar a començar. Hi ha un petit grup de joventut que busca també la veritat i si la troben estan contents. El missatge s'ha d'adaptar als nous temps. Patim la tercera temptació de Jesucrist, aquella en la que el Diable li diu que li donarà tot si s'agenolla, patim un enlluernament del món, de voler viure bé i treballar poc. La gent jove, als vint-i-dos anys ho ha tastat tot, i no al mateix ritme del cos que creix a poc a poc. Davant d'això tenen dues solucions: o la indiferència total o el suïcidi. Aquesta darrera opció ha augmentat molt entre els joves, mai se n'havien suïcidat tants com ara.

Cau el vespre a Riells, un vespre que preludia l'hivern que s'abat damunt el paisatge. Deixem Pere Ribot mentre el cotxe ens allunya d'aquest illot envoltat d'arbres, envoltat de bosc... tot el paisatge és un llarg poema. Marxem convençuts que Ribot no està aïllat, sinó que aprofita la complicitat d'aquesta pau per aprendre a viure millor, a tenir -al preu que sigui-, sempre, esperança en un demà, a ser optimista per damunt de tot per gratar de l'existència el més pregon. La seva és una opció a la vida que cal tenir molt en compte.

Riells del Montseny. Estiu de 1992

L'obra de Pere Ribot

- 1935 LAETARE. Publicacions de "La Revista".
- 1937 CENTO MARTIRI. Amb la col·laboració de J. Costa i Deu i Octavi Saltor. Gènova. VERSICLES. Edicions Altés.
- 1950 LENGUA DE FOC. Premi "Óssa Menor".
- 1951 EL PONT DE L'ÀGUILA. Editor Joan Jover.
- 1952 L'OMBRA DELSTRES. Editorial Estel. EPIFANIA. Edicions Joan Sallent.
- 1953 LLIBRE DE LA PASSIÓ. Biblioteca Selecta, núm. 122.
- 1959 SI EL GRA NO MOR. Els Llibres de l'Óssa Menor.
- 1963 POEMES RECITATS PER L'AUTOR. Disc de Vergara.
- 1971 LA PEDRA EN LA VEU. Premi "Josep Carner". Edicions Proa.
- 1975 LLEVAT D'AMOR. Col·lecció "Ausias March". Editorial Vosgos. EL MONTSENY. Col·lecció "Imatge de Catalunya". Edicions Destino.
- 1978 CADOLLES DE MUNTANYA. Obrador Altés.
- 1981 EL CRIT DEL DESERT. Edicions Proa.
- 1983 LA SEU ADORANT. Fundació Roger de Belfort. Catedral de Girona.
- 1985 NADAL AL MONTSENY. Cardedeu.
- 1987 EL PETIT GRAN DO. Edicions Terra Nostra.
- 1988 A MITJA VEU. Gràfiques Trema.
- 1989 EL MONTSENY. 1r Premi "Defensa del Montseny"
- 1991 RETAULE MAJOR DE SANTA MARIA D'ARENYS. Editor Vida Parroquial. GRESOL INTERIOR. Gràfiques Trema. L'ESPERIT EN UN PUNT. Edicions Palahí.
- 1992 INTIMITAT. Gràfiques Trema.
- 1996 LA LLUM EN EL CORRIOL. Editor Pere Ribot.

Seqüència exequial

Poema escrit amb motiu de la mort de la seva mare.
Arxiu del Museu Municipal de Vilassar de Mar.

QUIN vent m'ha sobtat i revira el meu cos?
Qui trenca la flor del meu ritme?
L'oïda copsa l'angoixa i el fred
i un dardell em travessa els ronyons.
Pa florit al rebost, vi esbravat en el cup
i terra de sal —heus ací el meu bagatge!
Sento el clam de la pedra i l'aram
i trobo amargants els sentits, la saliva,
l'aire que aspiro, enrarit i estranger
—sense la mare, els seus ulls, la seva ombra!
Copso com una fortor de rosers
cremats, d'alegria cremada, d'un glop
de foc, gorja avall, pa cremat del meu ésser.
S'apaguen les feixes, els cims, i el meu clam
ha estremit el cel pur. Entre Déu i la pols
no veig l'alba, sinó l'esvoranc de la meva heretat.
I sento com una terrible buidor
de mi mateix, sóc alè de complanta.
Jo em veia en ella com l'aigua copsa el cel,
com la fruita pren aire de l'arbre,
candor de fe rústega i ferma de roure,
i un fil de sang ara em penja del llavi i la túnica,
s'esberla la gleba de carn del meu cor
i jeu en la pols la meva ànima,
i espero en Vós, Fill de l'home, aigua i pedra
on recolzo la meva amargor.
Aquestes mans aspres de lluitar amb alegria
amb el pa agre i cixut de la terra,
del cor desfet de vetllar-me les nits,
de peixar-me i de veure'm fet home
i obra d'amor de les rústegues mans...

I ara cixuta de llet i d'entranyes, oh mare!
Heus ací el bon llevat del meu pa,
les primícies del most!
Com voldríem esprémer l'eternitat en el temps
i fer perdurables els cossos,
sempre joves els rostres,
pledejar sense fites amb Déu!

Petit cementiri de Riells del Montseny,
íntim i breu, redossat a l'ombra de l'esglesiola,
i veí, tanmateix, de la meua dolor,
recer de l'aigua i la neu i l'escalf del silenci,
de l'ombra adorant del xiprer i l'eucaliptus
en la muntanya exultant de Sion,
redall de verdor, eternitat,
urna de lluna, angle pur del meu tot
i on els ossos respiren el temps i l'espai,
enyorant el gran dia del Corn,
la passada d'ocell, el fervor del capvespre,
la salabor i el iode excitants de la mar
i el carro de foc de l'aurora...

—Com una flama,
com un aire enyorívol de vostra presència,
vetlleu, mare meua, per mi,
pel respir que no perdi la vostra escaient fesomia,
que em davallin l'oratge i el rou
i temperin l'ardor de la meua sofrença;
que estimi i servi l'olor dels sentits;
vingui, d'un vol, l'Esperit, i amb les ales
m'abrigui amb un íntim fulgor de topazi;
madurin les pedres de l'absis i l'altar
sota les meves sandàlies de llum;
no s'apaguin la flaire del crisma,
l'or sacre que estreny el meu calze,
la palma que branda la llum de la Forma
i el palp ja normal del Misteri.

Perquè he estimat el llindar sobri dels pares,
no s'apaga el gresol ni em garfeix la tenebra
i visc de la llum d'oliveres de pau,
tarongers que m'apaguen la set

i el coll de port de la meua esperança.
La dolor ha treballat el meu vas de perfum
i el pol·len del verb que em rebé de l'amor
i que puja del foc de les meves entranyes
de fill emmarat, els sentits ofens de la seva veu.
Em resta la falda i l'escalf de la Verge,
únic centre de totes les mares del món,
amor feta carn del meu Déu,
verge clos on respira l'ardent Trinitat.

Muntanya de mirra i carena del plor
fetes a plom de la meua figura,
maresme de pèsols d'olor i areny bla del repòs,
mar brava en la platja del somni,
i, en l'hora greu, quart creixent de la lluna
que enyoro, més enllà de la nit i l'abisme
i en l'espera roent de la pols,
flairant els narius el galop del cavall del meu Rei,
l'estel que fibla els domenys de la mort,
l'esplet de la carn, i dels ossos, i els nervis,
pastats en la prova, en el trull que prem l'oli pur
en la fita dels segles;
de la mola que mòlt, en la prova, el forment,
com Ignasi fet pa per la dent de la fera:
"Jo sóc el forment del Senyor";
de l'aigua que em renta del crani d'Adam,
fins que tots, de bell nou, i dempeus,
perduts en la llana reial de l'Anyell,
flairant, com cadells famolencs, el dolç rastre del Crist,
i el glatir d'Abraham, d'Isaac i Jacob,
alçarem aquest cos en triomf,
folls d'alegria en el cercle del Verb,
fresca la llum de la boca,
cantarem l'al·leluia del bronze i l'acer,
cenyits de càntics, coltells de bon tremp, en la verema
dels raïms que pengen del Cep de la Creu!

Pere Ribot, pvre.

El sentit cristià en l'obra de Maragall

Text inèdit.

Arxiu del Museu Municipal de Vilassar de Mar.

Hi ha dues fotografies d'en Maragall, conegudes de tothom, i que reflecteixen l'horitzó interessantíssim del seu esperit, dos caires de la seva forta sensibilitat. La primera, als quaranta-cinc anys, veig un rostre reposat, il·luminat per dins, amb domini de termes, bru i aristocràtic, solcat de venes subtils, el cabell negre i llustrós, clenxinat amb suavitat, veu feble i una mica trencada, el nas prominent i els narius oberts com cercant un aire més pur, àvids d'humanitat; barba amable, front ample i ferm, com una carena primaveral, i els ulls, com dos llacs en silenci i d'una infinita dolçor... És la seva simpatia personal, atractivola, l'home senyor de la seva harmonia, com dominant les potències de l'ànima, amb una aura de salut esplèndida. És la serenitat, l'optimisme d'en Maragall, sense ni la més lleu ombra d'odi, ni de tristesa, ni menys de desesperació. L'altra fotografia, datada l'any 1910, potser l'última en vida del poeta, exhala un ritme fatigat, el cos s'apaga per la imminència de la mort pressentida; els cabells, pàl·lids; la mà dreta agafada a la solapa de l'abric, com resguardant-se d'un cop d'aire o defensant-se d'un enemic invisible... La boca somriu forçadament, heroicament, sota l'ombra d'una barba enfibrada; els ulls, mig closos al paisatge hivernal -l'últim hivern del poeta- serveixen, i quasi deixen entreveure, la vida que se li escapa, com una revifalla, més apassionada que mai, perquè ve el gran moment, i ell s'ho sap, de jugar l'última partida, i la guanyarà, de la paraula vivent, sempre en flor, que per ell fou l'angle i el conflent de la força espiritual i material, de tot el que és passatger i etern. El moment de l'hora extrema, l'últim terme, que serà com una besllum de la Paraula, del Verb fet carn i sang en la boca i en l'ànima d'en Maragall en la forma eucarística que es filtrarà camps a través de la seva anatomia, fins a trencar en un gran plor i exclamar: "Aquest és el moment més feliç de la meua vida!"

Els ulls mig closos, i el gran contemplatiu com enartat de tot el que ha vist i viscut, ulls al·lucinats pel misteri; mai, però, en un paisatge de dolor, torturat, de destrucció i de tenebra, sinó en un misteri de plenitud i d'exultació, transparent, pot dir-se, per la gràcia de Déu damunt aquest home, i del qual tots n'hem participat, i per això en Maragall és la gràcia de Catalunya.

Ell així ho comprengué en les seves notes íntimes, quan veu que és un do de Déu, que ha estat afavorit per la gràcia, que tot el que té ho ha rebut generosament, i amb escreix, de la Providència. Que ha estat una criatura mimada per la mà de Déu. "Així em trobo -diu- a cinquanta anys;

jo, que no sóc fort, amb una sensació d'agilitat juvenil; jo, temperament egoista de somniador i solitari, fet cap d'un gran casal i amb reputació de patriarca; jo, de petit esperit i petit treball, considerat com un dels grans enteniments de mon lloc i temps; jo, que amb prou feines me sabia guanyar la vida per mi sol, respectat per home de posició social independent i desembarassada; jo, que em sento tantes xacres i febleses morals, estimat com un *home* pur i fort. Sembla ésser molt més del que sóc, i tot el que sóc m'ha estat donat de gràcia: i beneficio, a més d'aquest do, d'aquella aparença. Senyor, Senyor, teniu-me en la vostra mà, i pugui almenys mon agraïment servir-me digne dels vostres beneficis."

Que en Maragall fou un cristià convençut i practicant, ningú que l'hagi conegut pot dubtar-ne. Molts, però, creuen en un catolicisme hereditari i burgès, que acompanyà tota la vida de l'autor de *La vaca cega* i el *Cant espiritual*; un catolicisme fet, acceptat, com formant una pasta inevitable amb el folklore. Res més lluny de la realitat objectiva del gran home. Certament que heretà el catolicisme dels seus; però en Maragall no s'estanca exclusivament, folgadoament amb la fe heretada, sinó que mira i es mou dins el Dogma; la seva fe diríem que és raonada; sap el que creu i per què ho creu. Potser no serà d'una vida interior sobrenatural assídua; però, en termes generals, ell viu el cristianisme com una necessitat del seu infinit afany d'amor, a través dels dies i dels objectes que l'envolten i l'acompanyen. Un home que estima intensament la vida, que la voldria perdurable, que temia la mort, forçosament no en tindria prou amb la fe heretada dels seus i de la seva època, sinó que es llançaria a aprofundir el pregon sentit de la fe. Té una visió universal del Missatge del Crist i de la seva Església. Tot el que és Crist i Església li interessa enormement. Viu el moment catòlic del seu temps, i per cert no massa encoratjador. I quan certs sectors catòlics de fi de segle es mouen en desavinences desafortunades, en Maragall es mostrà sempre caritatiu, honestíssim, es mantingué en el seu lloc i féu sentir la seva veu serena, col·locant-se al costat de la Jerarquia Eclesiàstica, prescindint de respectes humans. Per això el bisbe Torras i Bages descobrí la força espiritual del poeta i explotà la seva amistat, entrant ambdós en un clima d'intimitat que faria molt de bé al mateix Maragall i seria un confort pel gran bisbe. Ningú no pot blasmar Maragall. Fins l'Unamuno, amb qui havia lligat, malgrat el distanciament en l'aspecte religiós, una amistat intensa i respectuosa, admirà el serè i vibrant catolicisme del poeta. Ambdós s'han amarat de Nietzsche, aquesta mena de superhome tan aviat enlairat com decrepit. Unamuno en restarà captiu, i serà víctima de la seva pròpia tragèdia. Maragall salta la tragèdia. Podia estergir, com un pensament perdurable, allò que ell mateix digué d'Haidé: *Déu li ha fet la gràcia de llençar llum entorn*.

A fi de comptes, aquest home, amb tot i la seva aparent burgesia i timidesa, visqué tan intensament el seu món i la universalitat de les coses, com una entranya vital en el ventre de la terra, que podem ben dir que morí cremat d'ell mateix; el cos, migrat i feble, no pogué resistir l'abrandament del seu foc interior; el desequilibri entre el seu esperit obert a tots els horitzons i la breu substància de la seva anatomia, eren evidents, i havien de provocar, abans d'hora, la tragèdia física d'en Maragall: morir a l'avançada. Aquella folla passió de donar ànima a les coses, com una creació continuada de Déu, com un grapat de llum del mateix Déu, havien de produir fatalment el xoc inevitable. Però, amb quina suauíssima serenitat no s'hi prepara! Ell, que estimava infinitament la vida, que volia eternitzar el món temporal, s'entrega sense revolta, se

situa, resoltament, ràpidament, de cara l'eternitat, i és en els seus últims moments que es fa el gran moment: superar la mort. Mossèn Costa i Lloverta, tocat amb elegàncies horacianes, comentant la mort del poeta, en lletra a Rubió i Lluc, diu: "Quina bella mort! Jo m'havia pressentit l'esplendor mentre l'encomanava a Déu." I allò que tothom, bellament intoxicat i pres del nervi d'en Maragall, es preguntava com moriria aquest home; pogué adonar-se de com fou, més que una mort, un trasplantament elegantíssim, i amb un fervor de Patriarca, que ens recorda els de l'Antic Testament. Havia format una família, havia donat fills a desdir, havia cantat arboradament la seva terra, la llum, el color de la vida i la mort. Ha parlat, ha sentit, ha viscut i ha mort com ningú, perquè tot ho ha trobat bell, pur i bo, com un reflex de la imatge de Déu damunt la terra, en un vaivé d'eternitat; com la descoberta i possessió del sentit de les coses i que anaven a parar, en últim terme, per intuïció d'amor, tant com per via de raonament, a l'absoluta fruïció de Déu i del seu enviat, el Crist. Negar aquesta realitat cristiana d'en Maragall, seria negar la mateixa realitat de les coses, el sentit de la vida, i llençar-se cegament a la mort eterna.

Pere Ribot, pvre.

El foc

El foc que em crema tot com si cremés el bosc
m'agafa de ple a ple. Sóc arbre en primavera
en la nit de l'abisme de Déu
que abranda l'Esperit
en flames de dolor i de caritat
que em purifica tot i obre la nova vida.
Reneixo de bell nou, sóc tot un arbre.
Renéixer en l'Esperit és viure en plenitud.

L'home

Manca l'home –tot l'home–
forjat de fe, colrat del sol de llibertat,
ferm com un roure,
obrir-se pas en la foscor,
la boca plena amb foc de l'esperit
i amb llum de veritat i d'amor a tothora
i que li ve de les entranyes
al pur servei del poble.
I morir, si s'escau, amb heroisme.

Gresol interior (1991)

índex

Presentació de Josep M. Núñez i Cirera	5
Preàmbul de Llum Torrents	7
Bases de la XVI Mostra Literària	9
Ajuntaments participants	12
Acta del Jurat Comarcal	13

POESIA

Les lletres. 1r premi A	19
La mar. 2n premi A	22
La vaca Paca s'escapa. 1r premi B	23
L'eriçó. 2n premi B	24
Poemes. 1r premi C	25
Mare. 2n premi C	27
Sentiments d'un dia d'hivern. 1r premi D	28
Així ho vaig descobrir. 2n premi D	30
Besos d'aigua i sal. 1r premi E	31
A cops de vida. 2n premi E	34

PROSA

El conte glaçat. 1r premi A	39
L'aventura de dos cigrons. 2n premi A	40
El país de les monedes. 1r premi B	41
La vida d'una papallona. 2n premi exaequo B	43
A vista d'ocell. 2n premi exaequo B	44
Una bona amiga. 1r premi C	46
Vist amb els meus ulls. 2n premi C	48
El carrer Major. 1r premi D	51
El so d'oblit. 2n premi D	55
Reset. 1r premi E	57
Cors auxiliars. 2n premi E	62

APUNTS SOBRE PERE RIBOT

Pere Ribot, el compromís amb la paraula	71
Entre la creïa i el poema	75
L'obra de Pere Ribot	79
Seqüència exequial	80
El sentit cristià de l'obra de Maragall	83
El foc	86
L'home	86

Ajuntaments participants:

Alella
Arenys de Mar
Arenys de Munt
Argentona
Cabrera de Mar
Cabrils
Caldes d'Estrac
Calella
Canet de Mar
Dosrius
El Masnou
Mataró
Montgat
Òrrius
Palafolls
Pineda de Mar
Premià de Dalt
Premià de Mar
Sant Andreu de Llavaneres
Sant Vicenç de Montalt
Teià
Tiana
Vilassar de Dalt
Vilassar de Mar